

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.

Pe un jum. . . 12 "

Pe o lună . . . 2 "

Numai de Duminică

pe un an . . . 4 Cor.

Pentru România și
America . . . 10 Cor.Numai de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare str. 20 fil.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Biserica culturală.

De la un tânăr preot care a petrecut mai mulți ani în America primim următoarele rânduri, vrednice de băgare în seamă:

Articolul »Bursa Șaguna« din acest ziar a trebuit să se citească cu atențiune de preoți. Alcătuitorul cernând cu obiectivitate situația pregătirilor în seminariile noastre socotește că Liga culturală ar împlini o faptă culturală mai însemnată dând ființă școlii lui Ștefan-cel-Mare, decât să cheltuiască zădarnic jerfă sa pe sama absolvenților de seminarii. Și poate avea multă dreptate această sfătuire.

Numai cât bursa Ligei întrebuițată spre alte scopuri decât cel indicat la vremea sa, ar însemna că problema bisericească atât de nelămurită azi să fie încă multă vreme lăsată în părașină.

Anul trecut s'a făcut pomenirea nașterii seculare a lui Șaguna. O clipă de vreme jubileul stârnește atențiunea și de grab re-întrăm în ogașa vieții obișnuite. Câte un articol de gazetă și atâta tot.

Scrierea excelentă a drului Lupaș, vrednică a se răspândi până și la casa creștinului celui mai sărac se pune în vânzare pentru un preț prea mare, ceea ce e o scădere pentru o carte de popularizare și jubilară. Deci un jubileu cu influență vremelnică. Liga culturală a arătat printr'un mijloc chibzuit cum să se înveșnicească centenarul lui Șaguna.

Nu socotesc că ar fi chibzuit lucru a schimba menirea bursei Șaguna. Ci în ace-

ste împrejurări puțin prielnice să se facă pentru biserică lucrul cel mai bun posibil. Și iată ce se poate face și ce trebuie să se facă.

E știut că în suta de ani din urmă s'au făcut opintiri din rășputeri pentru a premeni energia unui popor zdrobit de soartă și de vrăjmași și a-l preface într'un neam încălzit de conștiință națională și calăuzit de steaua idealului său. În locul vieții patriarhale înguste, trebuie să avem azi viața modernă largă, cu orizonturi largi, și toate arterele desfundate, să nu stă a neroditoare și nesporită energia națională.

Și sa'u deschis largi porțile influenței străine în organizarea educației, vieții sociale, și multelor așezăminte cerute de aspirațiunile noastre. Și în această muncă însuflețitoare de regenerare națională Biserica noastră rămâne îndărăt, fără ca duhul cel nou străbătând înrânsa să dospească frământătura vieții bisericești și biserica să și păstreze și în împrejurările schimbate rolul și importanța seculară.

Starea de independență, și desființarea stărilor de subordonare față cu străinii în care se găsea biserică ortodoxă în România, Ungaria și Bucovina se atribuie muncii nepregătite a bărbaților naționali, al căror zel, ierarhia românească abia în puține locuri l-a întrecut.

Și odată ce ne-am urcat la independență bisericească nu e de ajuns a sta în casă, urmând în pace rostul umilit la care eram ținuiți în trecut, ci trebuie să se trimită cercetători în toate părțile să studieze con-

dițiunile vieții bisericești a creștinilor și a clerului din a te locuri, așezămintele proprii vieții nouă și să se creieze alte forme de manifestare aspirațiilor religioase.

În aproape de 3 ani de zile cât am stat în America pentru paza religioasă a poporului nostru plecat de-acasă, m'am încredințat despre legătura slăbită în care trăiește poporul față de biserică sa. Instrăinarea sa trece în socoteala lipsei sale de cultură religioasă.

Creștinul trebuie încredințat despre folosul credinței și avantajul de a fi mădularul bisericii sale. Altfel n'are mângâiere conștiință pentru că ia parte la slujba bisericească și se împărtășește de sfintele taine, cari pentru popor se socotesc uzanțe bisericești, de care crede că-l dispensează o cvasicultură și modă nouă.

Un prieten englez se miră totuși că mai sântem în stare a ține poporul la biserică numai prin slujba liturghiei, pe care o socotea ca pe roua binefăcătoare care singură mai stămpără dămineața setea pământului părjolit de arșița verii. Dar atâta e prea puțin.

În schimb am văzut la ei liturghii moderne, societăți religioase catinetice, pentru copii și adulți, pentru femei și bărbați. Am făcut cunoștința societății biblice, care tipărește pe an mi de cărți religioase și teologice, cari se împrumută preoților ca bibliotecile ambulante, și publicațiunile școlii de Duminică internațională, pe seama cateheților poporului și a familiilor creștine. O admirabilă organizație a clerului în scopul misiunii evanghelice interne, pregătește an-

O viață frumoasă.

De Alex. Vlahuță.

Fiecare om își poate face o viață frumoasă. Și-o poate face în umilața unui bordelu, cum — firește, ceva mai greu — și-o poate face în strălucirea unui palat. Adesea împrejurările îi stau împotriva. Dar omul e făcut să lupte. Și cine luptă cu tot sufletul nu poate să nu birue. Sânt însă mulți — o, foarte mulți — cari fug de orice fel de luptă!... Despre aceia, cu bună dreptate, se poate zice că au numai chip omenesc. Și omenirea nici nu-i socotește în oastea ei. Ea are drum de făcut, războiul de purtat, și paturile de ambulanță îi trebuiesc pentru răniți, nu pentru infirmi.

Este un echilibru între ce poți tu și între ce trebuie să vrei, un echilibru pe care e de ajuns să-l cauți, pentru ca să-l găsești, și odată găsit să-l ai pentru totdeauna. În tine sânt armele biruinții tale. Și mai presus de soarta pe care și-o pregătesc împrejurările — este o soartă pe care ai puterea și deci datoria să și-o faci tu. Oricine ai fi și oricât bine-ai crede că ne-ai aduci cu vrednicia ta, gândește-te că ești necesar — dar nu indispensabil. Nime nu este indispensabil. — Fil simplu. Nu căuta să umpli lumea cu zgomotul eului tău. Urzește și țese în tăcere pânza ce crezi că și-a fost dat s'o țese. Fil simplu și bun. Și nu-ți face năcazuri din bucuriile altuia. Raza de soare care te încălzește pe tine, nu și e întru nimic împuștinată prin faptul că se mai încălzește la ea și vecinul tău. Fil liniștit. Este fericire — și încă de cea mai bună calitate — pentru toată

lumea. Mai întâi, al fericirea pe care și o dă raza ta dinlăuntru — lumina minții tale — dar natura, cu bogăția priveliștilor ei, cu farmecul veșniciei reînnoiri a podoabelor ei, de cari toți ne bucurăm! Dar fericirea de-a putea face pe altul fericit! Dar speranțele! Dar visurile!...

La lucruri de acestea mă gândeam, pe când citeam cartea lui Nansen »Spre Pol«. Admirabilă carte. Plină de sănătate și de putere. Iată încă o mare fericire — aceea de a putea citi o carte frumoasă.

Ce oameni sânt norvegienii! Și ce împede înțeleger ei viața.

(24 Iunie 1893). Pe o dimineață de vară, un tânăr învățat, frumos, strălucitor de nobila frumuseță a energiei și-a volinței, părăsește țărnul Christianei, — își lasă căsuța liniștei lui roditoare, cuibulețul dragostei și fericirii lui, și pleacă pe »Framul« grijilor și al primejdiilor, în depărtările polare. Tânărul acesta e Nansen. El are o clipă de înduioșare. E de un farmec nespus înduioșarea unui viteaz. »Mica mea Liv stă colo lângă fereastră și bate din palme...« Ce știe ea de grozăvia ghețurilor mișcătoare și de pustiurile morții pe care ai să le străbați? E cineva însă care și fiutură o batistă din prag. Aceea știe unde te ducl. Soție vrednică de tine, ca pe un zeu te urmărește cu privirea umedă de lacrimile adorării, stăpân pe inima ei, plină de încredere în puterile tale, ea însăși puternică, vitează și mare la suflet ca și tine. Drum bun, călător hotărât, pe întideri deșarte fără adăpost și fără hotar!

După trei luni de plutire spre Nord, vasul se oprește, încăleștat de înghețuri cel strâng să-l fărîme. Nansen se gândise la toate. »Framul« lui era con-

struit așa, ca să poată sta ca un sămbure în mijlocul stourilor, și să nu-i pese. În așteptarea verii liberatoare, cei treisprezece prizonieri ai talazurilor de gheață vânează urși, fac primblări, culeg observații, se deprind cu greutățile vieții polare. Nimeni nu stă de geaba. De altfel, toți sânt oameni extraordinari, eroi aieși dintr'o lume de eroi. Și ce frumos își notează Nansen impresiile lui! Poetul e pururea la înălțimea omului de știință... »Nu se poate ceva mai minunat ca această noapte arctică. Ești în țara visurilor, colorată de cele mai frumoase amestecuri de nuanțe ce se pot închipui: o coloare nereală. Nuanțele se pierd una într'alta, într'o armonie uimitoare. Nu-i oare toată frumusețea vieții — înaltă, delicată și curată ca această noapte? Cerul e o nemărginită boltă albastră la zenit, bătând în verde la orizont, apoi în lilachiu și violet. Pe câmpiile de gheață se ivesc umbre reci de un albastru închis, — ici și colea pe cretele scrijelate ale banchizei, strălucesc lumini trandafirii, cele din urmă răstrângerii ale zilei ce-a trecut. Sus sclipesc stelele, simboluri veșnice ale păcii.«

Incepe noaptea cea lungă a Iernei polare. Măluri de gheață se rup, trosnind, sguduind văzduhul cu sgomotele prăbușirii lor, și în infernul acesta al distrugerii »Framul« se luptă, se apără cu o încălțire de ființă vie, isteată și puternică, plină par'că de însemnătatea chemării pe care o are. Admirabilă luptă, vrednică numai de zei, cum și erau oamenii aceia. De o parte o cetate de lemn și treisprezece ostași — de alta puterile ne-

*) Fridtjov Nansen. »Spre Pol« — traducere de B. Marian. De acolo iau citațiile.

de an excelenți misionari și pentru locuitorii necreștini ai pământului.

Și bisericile acelea nu se razimă pe sprijinul statului, nici preoții nu cumpănesc jertfa lor apostolică cu sumele încasate de la stat; nici nu atârnă prestigiul lor de gradul culturii, al rangului ce-l au în treptele ierarhiei, nici de la legăturile sociale, după cari nimenea nu vinează și nu le bagă în seamă.

Și mai toate acele așezăminte religioase ale poporului și ale clerului ce-am văzut acolo, ne lipsesc acasă.

Și stând acasă n'am știi că mai există și alt ideal preoțesc și alt ideal de viață în parohii decât slujind Dumineca și la cazuri de trebuință după formele atât de vechi, peste cari experiența și trebuința religioasă de azi a trecut.

Christos a zis: *nu puneți vin nou în burduf vechiu*, ceea ce ne îndreptățește a pretinde forme ample de manifestare pentru viața actuală.

Biserica creștină adevărată trebuie să aibă avantajul a fi pururea nouă. În toate împrejurările să fie cuceritoare și numai așa e cuceritoare dacă știe a se adresa oamenilor dintr'un anumit period, cunoscând limba vremii și înțelesul ei. Starea mentalității poporului nostru nu este azi ca pe timpul sinoadelor ecumenice. Mentalitatea acelei vremi antice, ori medievale trebuie transcrisă în limbajul de azi. Aceiaș credință și ideal creștinesc însă necesită forme nouă de exprimare, altfel amorfim în tipicul experiențelor religioase vechi.

Aceste lucruri nu se pot observa destul de clar când vei sta acasă sau te vei întoarce dintr'un seminar, unde vei auzi preamărindu se ortodoxia clasică, în care bisericile ortodoxe privesc spre ideal îndărăt, ori sânt aservite de vr'un sistem Pobedonoszievitch rusesc, apponyist etc., care nu poate fi mai bun decât apostat.

Și în chipul acesta socot că Liga culturală va putea oferi pentru trebuințe bisericesti bursa Șaguna nu numai absolvenților

de seminarii — dacă-i are și leagă vre-o nădejde bună de ei, ci și preoților zeloși, cari studiind întocmirile religioase ale străinătății după reîntoarcere să poată propune autorității bisericesti măsuri nouă de evanghelizare întru înălțarea nivelului cultural și religios al poporului nostru.

Iar bursa Șaguna a Ligei culturale să servească de îndemn bisericii, care strânge bani spre scopuri culturale ca să folosească venitul lor spre a trimite cercetători în toate părțile și la bisericile înfloritoare și a da sprijinul întru pornirea și la noi, a lucrurilor bune experiate.

Bursa Șaguna în chipul acesta va înveșnici serbările jubilare din anul trecut. Și va risipi legenda de altfel cunoscută și în alte biserici înapoiate, că între toate carierele intelectuale preotul poate trăi liniștit, fără a se cultiva și după ce intră în viață. Cultivarea preoției pe urmele arătate, deschise de bursa Șaguna va fi cel mai ales monument pomenirii Marelui mitropolit în sufletul preoției și a poporului românesc.

Guvernamentali cu orice preț. Comitetul electoral săsesc din Țara Bârsei a hotărât în ședința sa de la 15 Aprilie să recomande alegătorilor numai pe acei candidați cari vor declara prealabil că intră în partidul guvernamental.

În acelaș timp au hotărât să sprijinească candidatura fostului deputat Szterényi în în cercul II al Brașovului. Szterényi e candidat din partea ungarilor.

Statistică electorală bosniacă. Ziarul »Vecerna List« din Sarajevo publică listele electorale cari vor servi de bază la alegerile pentru dieta Bosniei și Hertegovinei.

Din aceste liste se vede că numărul total al alegătorilor e 402.164 și anume: 137.127 sau 43.05 procente gr. ort. sârbi, 137.365 sau 43.15 musul-

mani și 88.920 sau 22.21 procente rom. catolici. Restul de 2744 li alcătuiesc alegătorii israeliți și de alte confesii.

Munca națională a românilor.

— Impresii din Ardeal. —

De Alexandru Nicolau, avocat, Caracal.

I.

Pentru cine vrea să uite un moment cel puțin grija, năcazurile, truda și neville care zilnic apar, se diferențiază multiplicându-se și dispăr, pentru ca apoi să reapară, supt alte forme și spețe variate cari croiesc noul utilități, năzuințe și principii realizabile sau idealizate pur și simplu în marele văgaș al luptelor pentru existența culturală, economică, morală și socială; pentru acela, nu-i recomand nimic mai reconfortabil, mai reconstituant al forțelor pierdute în luptă, decât o excursiune sau o vizită la frații subjugati.

Mărturisesc că pentru noi a fost tot ce putea fi mai plăcut și mai recreator clipele petrecute dăună zi în Ardeal.

Fiind împedecat, spre cel mai mare regret al meu, din motive și împrejurări independente de voință, de a lua parte la serbarea »Asociației culturale« din Arad, la cea splendidă seară, unde tot ce simțirea românească cea mai caldă s'a grăbit să fie reprezentată, și unde dămile române au purtat fermecătorul port național; serbare a căreia descriere și apreciere a rugămintei ei a făcut o, cu o rară competență și o bogăție de nuanțări, de cari distinsa d-na Marilina Becu ne dă atât de deseori prilej de a ne delecta în mod cu desăvârșire ales, prin foiletoanele d-sale din ziarul »Tribuna«. Zic, neputând să merg la Arad, am socotit că e bine, să nu lipsesc de la serbările naționale din Oradea-Mare.

Aceste serbări cari constau din conferințe, teatru, cântece și jocuri, de obicei se dau într'un îndoit scop.

Pe de-o parte, dea conserva asența ființei etnice a poporului românesc, a desvolta calitățile spiritului și firei sale, brăzdându-i căile, pe cari el neturburat, limpede și sigur, fără intermediul bulionului de fermeți sau factori străini, poate să și întemeieze un viitor strălucit, un progres real și fericit, al cărui fie ce pas și etapă se fie sigilată cu pecetea indelebilă a voinței, inteligenței și sentimentelor de nobleță exemplară, de destoinicie superioară și integritate și fermitate de caracter, cu cari au fost dotate toate ac-

cunoscute ale infinitului, furia oarbă a marilor pustii și a tuturor vânturilor delănțuite. Și acea sta, zile, săptămâni, luni întregi, în cari singura legătură cu lumea, cu viața cea dreaptă, de care s'au rupt poate pentru vecii vecilor, e gândul. O lumină pe cer e un semn, o speranță, o bucurie.

»După amiază, marea aurora boreală: cerul e luminat de o arcadă de flăcări de la Răsărit la Apus. Apoi, treptat se întunecă; departe se zărește o singură stea — steaua patriei. Ce dragă mi e această întișoară de lumină! De câte ori mă urc pe punte, îmi caut steluța, și o văd totdeauna acolo în nepăsarea-i radioasă. Ea mi-se pare ocrotitoarea noastră«.

Iubire de patrie! Nimic nu înlață pe om, nimic nu-l îndumnezește ca iubirea de țară și de neamul lui. Toți oamenii mari ai veacurilor, aleșii aleșilor, au fost mari prin această iubire. Ce vorbe înduioșătoare găsește robustul Nansen, în puștiurile acestea, de câte ori se gândești la Norvegia lui, și la cei de acasă, cari sânt o părticică din patria lui sfântă!

»8 Ianuarie. — Mica Liv împlinește azi un an. Acasă sărbătoare mare. Ce n'aș da ca să te văd azi, ființă dragălașă?..

După amiază Venus răsare întâia oară deasupra orizontului. Inconjurată de o aureolă roșie ea luminează ca un far puternic marele deșert înghețat. E steaua Nivel, după cum Jupiter e steaua patriei«.

În mijlocul ghețurilor ei își prăznuesc zilele mari ale neamului lor. O sărbătoare națională își are și acolo steagurile, discursurile, cătecele ei. — Un grad câștigat spre Nord, o cunoștință

nouă, este un adaos la gloria Norvegiei. Dar »Framul« nu se eliberează din închisoarea lui de gheață. Și vremea trece. Și nimic nu vestește vr'o schimbare. »În această fire tăcută nu sânt întâmplări. Prin întunericul adânc ce învalue acest cuprins al morții, nu se vede decât sclipirea stelelor și flăcările aurora boreale«. Nansen se hotărăște să lase vasul în paza tovarășilor și să plece înainte. Cum o putea, și cât o putea — înainte. Cu prețul vieții lui, care e toată a Norvegiei, înainte! Arare ori viața omenească s'a putut ridica la asemenea înălțimi. Pentru cine a atins o asemenea înălțime — ce mai înseamnă moartea? Incep pregătirile de plecare: instrumente, săni, bărci, câni, merinde... Nansen se uita lung la »Fram«, la lucrurile scumpe de care se desparte, le privește dulos, cu ochii ce poate n'au să le mai vadă. Toate l emoționează. Un mic tablou atârnat pe perețele cabinei îl face să se viseze în țară: »O pădure de brazi în Norvegia și am impresia că mă aflu iar în mijlocul acelor păduri atât de iubite. Păduri sfinte, voi ați fost prietenii copilăriei mele! În mijlocul vostru am învățat să simt marile impresiuni ale firii, sălbateca-i măreție și melancolie«.

Voi ați dat pe viața sufletului meu o întipărire de neșters. Singur în mijlocul codrilor, tolnit în fața unui foc, pe marginea unui lac tănuit, supt cerul înstelat, — cât de fericit mă simțiam în acea marea armonie a naturii!... »Parcă-i o rugăciune. — În ziua de 14 Martie Nansen și locotenentul Iohansen își iau rămas bun de la tovarășii, ce de-abia își țineau lacrimile și pleacă în sorbul pustiiului de gheață, spre Pol. De-acum încolo, viața acestor doi călători înfățișează cea

mai dramatică luptă cu uriașa putere și strășnicie a firii, cu viforul, cu gerul, cu pustiiul, cu munții de gheață; cu marea și cu monștrii ei, — cu moartea supt toate îngrozitoarele ei fețe.. O adevărată, marea epopee a voinței omenești. Nimic nu i înfricoșează. Nimic nu-i oprește. Curat ca în povești: peste munții de gheață, peste prăpăstii, peste mări involburate — aci înhămați la sanie, aci văslind în barcă, uzi, neprimenți, flămânzi răsbat înainte, mereu înainte. Și astfel ajung la cel mai depărtat punct, ce s'a putut atinge vr'odată de pas omeneșc: 86 de grade și 14 minute latitudine. Un an și trei luni de luptă titanică, de rătăcirii și de suferinți îngrozitoare, departe, la capătul lumii, în fioroasa pustietate polară — doi oameni în fața infinitului nepăsător — ș'o singură clipă de părere de rău de slăbiciune sau de întunecată disperare nu umbrește sufletele lor mari, în toată vremea asta. Niciodată Nansen nu și-a pierdut încrederea în biruința lui. Veșnic sigur că și va revedea patria, scumpa lui Norvegie. Iată al treilea Crăciun pe care trebuie să l petreacă departe de al lui; »Așteptând dejunul, șed înaintea focului. Privind flacăra, gândul îmi zboară departe, departe... foarte departe!.. La lumina lămpii, ea coase. Lângă dânsa o fetiță blondă, cu ochii albaștri, se joacă cu păpușa. Ea privește copilul cu duloșie, li mângâie părul și... deodată o podidesc lacrimile. — Iohansen doarme; el zâmbește prin somn. Bietul prieten, visează fără îndoielă Crăciunul de-acasă și pe toți aceia, pe cari-i iubește! Dormi, și visează în timpul iernii. Va veni în sfârșit, într'o zi primăvara — anotimpul deșteptării și al muncii!«

de de manifestație culturală și de activitate pu-
blă a generoșilor și glorioșilor noștri înaintași.

Acestea le-am moștenit dela ei, ca un tezaur
scump și scump, și pe care sântem datori a l
transmite intact urmașilor noștri.

Tot ce privește graul nostru, dulce, vesel și
spiritual; tot ce atinge și aparține cultului suprem
și divinității și tot ce are legătură indestructibilă
cu viața care ne amintește de pământul pe care
sângele nostru l-a câștigat, apărat și fertilizat,
nem cea mai de căpetenie datorie și puternică
obligățiune morală, pe care se bazează trecutul
și viitorul existenței neamului nostru, să le re-
membrăm, neprihănite, imaculate descendenților, ca
o glorioasă comoră a acestui popor, care de-a
lungul veacurilor cu arma și cuvântul și-a teme-
nit dreptul natural de a fi înțeles de sine stătător,
în concertul popoarelor conlocuitoare de cără și
înconjurate.

Dar, serbările naționale mai au și reversul lor.
Servesc pe de alta de a însănătoși viața na-
țională, de a readuce pe calea adevărului pe cei
rătăciți, pe cei rădăciți și pe cei tari dar ipocriți, a
cărora inconștință e întunecată, iar mintea obtuză,
neafirmându-și tăria decât în imoralitate, ticăloșie
și corupțiune indefinită.

Se bările mai urmăresc și netezirea, curățirea
limbei de plaga și miasmele străine.

În Ardeal sânt regiuni românești amenințate
de a cădea victime jugului și influinței destruc-
tive a dușmanilor limbei și entităților noastre na-
ționale.

Și dacă este adevărat cum spune o zicătoare
populară, că »Românul nu pieres«, adică deși se
dă după păr, dar firea nu și-o poate preface, căci
sângele apă nu se face; însă, nu-l mai puțin ade-
vărat că nu trebuie a și întortochia limbajul său
cu expresiuni unguerești, cu acel bagaj de cuvinte
cari își amintesc dacă nu rostogolirea unei ava-
lanșe de bolovan, dar cel puțin zavrăcul unei
cerce combinate cu o încăerare la toarta!

Dacă n'ar fi decât atâta, adică de a aduce la
cunoștința adevărului național și la lumina căilor
pe cari trebuie să le bătătorească în interesul
obștesc »cel covășit«, și scopul serbărilor cultu-
rale ar fi raționalmente explicabil și cu suficiență
îndeplinit!

»Covășitii«, sânt cei cari își dau coatele cu
inimicil neamului, își malmuțăresc limba — în
scopuri desavusele și criminale — cu o im-
peștrire de străinisme, în specie cu o droaie
de unguerisme, dacă nu din cele mai urite și stri-
cate, dar de sigur din cele mai caraghioase!
»Covășitul« este tipul individului care își exer-
cită echilibristica nenorocită și nestabilă printr'o
duplicitate pe cât de abjectă, mizeră și ticăloasă,
pe atât de extraordinară supt raportul mentali-
tății lui.

Sfântă putere a credinții! Încă șase luni de
chinuri, și iată-i sosiți la capul Flora, limanul
mântuirii, sfârșitul tuturor suferințelor. Aici dau
de-o expediție engleză, care-i primește ca pe ni-
ște soli. Și de-aci încolo toate se petrec ca-n
basmă, când încep fericirile. Întoarcerea în Nor-
vegia, întâlnirea lui Nansen cu soția lui care i
ese înainte, la Hammerfest, apoi cu »Famul«
care sosește cu bine în același timp. Sărbătoare,
entuziasm, toată Norvegia mândră de izbânda
fiilor ei, pe care-i credea pierduți. »Iată-ne întorși
la viață, și acum ea ni-se deschide plină
de lumină și de nădejde. E seară. Soarele
scapătă pe marea albastră, și pătrunzătoarea me-
lancolie a toamnei se răspândește pe netezișul
apelor. Într'adevăr aceasta e prea frumos... Nu-i
oare un vis? Nu. În umbra amurgului silueta
iubitei mele soții îmi aduce simțământul păcii și
al siguranței în viață«.

O, fericirea de a te vedea iar în cuibușorul
tău, între ființele tale scumpe, după trei ani de
vitejească, biruitoare luptă cu atâtea primejdii, în
așa depărtări!

»Seara stau pe țărmul fiordului. Echourile au
amuțit, și mohoritul codru de brazl adoarme. Fo-
curile de bucurie, aprinse pe culme se sting, și
murmurul apei, la picioarele mele, par'că-mi
spune: »Acum te-ai întors acasă«. Pacea adâncă
a serei de toamnă se coboară binefăcătoare pen-
tru mintea obosită«...

Norvegie, fericită Norvegie! Ce suflet au oa-
menii tăi.

Ei, voiajează în două lunții.

Într'una vâslește spre apele dușmane, injurînd,
ponegrind, calomniîndu-și familia și neamul, prin
nesăbuitele și delicentele sale delațiuni de lese-
naționalitate, prin escrocherie îndrăzneată, ținînd
numai la scopul abominabil de a se. aprovisiona
cu material de subsistență pentru vremuri de
restricte.

În alta, îndestulat acum cu acel *nervum rerum
gerendarum*, care-l pune la adăpostul sfortărilor
și grijelor cari întovărășesc munca cinstită și
dreaptă, voiajează, spre a-și agonisi proseliți, a
ucide conștiințe, a întoarce caracterele sucin-
du-le, prefăcându-se — lupi travestiți în piele de
oaie —, că sânt adevărații reprezentanți ai inte-
reselor mulțimei, s-o câștige de este posibil prin
lingușiri plate și mu dare, adeseori prin amenin-
țări și prin orice fel de machinațiuni diabolice și
corupțiuni cari inspiră celui curat și luminat nu-
mai oroare și aversiune de altfel, doar-doar va
isbuti să se remarce la centru, patronilor săi, în
burgurile feudale, ca întîmi devotați, mai *inevita-
bili și inexorabili!*

Știu, că i foarte greu să lupți ca să reîntorci
în staul oia, mai bine zis lupul... rățacit!

Dar, nu-i mai puțin adevărat, că națiunea are
o datorie mare de a încerca aceasta.

Și dacă nu izbutește; dacă toate străduințele
ei se duc ca pleava în vânt, atunci se simte fe-
ricită, cel puțin că le-a anihilat integralmente
efectele lor mișește.

Se simte și mândră însă, că a contribuit prin
manifestări culturale descentralizate într'un î-alt
grad sau potență, la selecționarea unui mă-
nunchiu ales de principii solide, pe cari se ra-
zîmă cea putere de conștiință națională, ce se
găsește întelenită în păturile oricăui suflet ro-
mânesc pașnic, ospitalier și doritor de propă-
șire și de a se adăpa la izvoarele adevăratei sale
metropole, a luminii, științii și înțelepciunii!

»Covășitul« este un fel defactor sui generis.
Este de diferite specii, mișună pretutîndeni, îm-
bracă diferite costume, gesturi și accente teatrale.
Elasticitatea spinării și a amoralității este foarte
mare la el; joacă toate rolurile, avînd ca scenă,
arena socială.

Nici un mijloc nu i se pare imposibil, și nici
un scop irealizabil.

Fiind de o cutezanță care întrece margini, ex-
ploarează totul, nu are cinste, nici caracter sau
demnitate; fiind un instrument orb și inconștient
într'o mână criminală, lovește în dreapta și în
stînga, și cu riscul de a trece peste cadavrele fra-
ților săi, el cu sângele plămădit de covășeala
drojdel străine, nu înțește decât să... *parvină!*

Trădători, renegați, putregaluri ascunse cari
cresc ca bureții pe trunchiurile sănătoase au ră-
sărit ca și ciupercile, din timpuri imemorabile;
istoria ne este martoră, cum popoarele cele mai
viteze și întrepide, n'au fost scutite de apariția
pe corpul lor a acestor ecrescențe pe cât de
otrăvitoare pe atât de odioase.

Norocul cel mai mare însă este că »însuși po-
porul« este propriul său medic și știe să taie
cangrena din rădăcină, mai înainte ca veninul
să-și facă ucigătorul său efect!

Felicit este poporul care și poate face aceste
eroice operațiuni atât de necesare pentru promo-
varea intereselor sale firești, pentru exemplul de
dat celor mulți, prin desăvîrșita asanare a mora-
vurilor publice.

Congregația comitatului Arad.

Azi, la 9 a. m. s'a ținut în sala palatului
administrativ a comitatului Arad adunarea
congregației de primăvară, supt președinția
prefectului d. Urbán Iván.

Adunarea a fost bine cercetată mai ales
de numărul mare al funcționarilor din gra-
ția alegătorilor noștri, toți membri ai con-
gregației. Dintre români am remarcat pe
dd, Dr. Nicolae Oncu, Vasile Goldiș, Dr.
Ștefan C. Pop, Sava Raicu, Gheorghe Fejer,
Dr. Jacob Hoțăran, Dimitrie Popovici, Se-
ver Bocu, Mihai Lucuța, Ioan Moldovan,
Nicolae Lăzărescu, Dr. Sever Ispravnic,
Axente Secula, Dr. Iustin Marșieu, Filip
Leuca; Traian Terebenț, Petru Vancu, Ioan

Popovici (Varșand), Ioan Popovici (Bere-
chei), Ioan Mihuț, Ioan Memetea etc.

Înainte a ordinea de zi ia cuvîntul d. Dr.
Ștefan C. Pop și adresează o interpelare
în chestia abuzurilor organelor administra-
tive în cercul electoral al Radnei. Spune că
ne despart încă multe săptămâni de ale-
geri, în Radna însă de pe acum au început
pe o scară întinsă abuzurile organelor ad-
ministrative. Arată că notarii și antistiile
umblă pela casele oamenilor, îi năimesc cu
băuturi și cu diurne de zi, pentru a i duce
la adunările de program ale candidatului gu-
vernului, deși legea spune expres că notarii
n'au voie nici măcar să-l însoțească pe can-
didat pela discursurile lui de program. Spune
că notarii aranjează »devărate orgii de beții
pela aceste adunări, demoralizînd adînc
poporul. Cîteva exemple. Notarul din Mân-
druloc a adunat o deputație de alegători,
a plimbat-o, pe cheltuiala candidatului gu-
vernului firește, prin Budapesta, unde li-s'a
făgăduit că li se va da 1000 de jughere
pămînt erarial, care se știe — nu poate fi
dat decât prin votul corpurilor legiuitoare
— dacă vor vota cu guvernul. Prin astfel
de mijloace ilegale și necinstite se caută a
se câștiga aderenți pe seama partioului
muncii. Denunță cazul notarului din So-
borșin, care a cutezat să arunce el singur
cu ouă clocite în mijlocul adunării în care
vorbea candidatul român, provocînd cât
pe aci, grave turburări.

Întrebă pe vice-comite dacă nu cumva abu-
zurile acestea, ale notarilor din cercul Rad-
nei, sânt încurajate din centru și dacă are
de gând să i înfrîneze și disciplineze și să
garanteze libertatea alegerii?

Vicecomitele *Dalnoky*, răspunde că va
lua toate măsurile pentru a mărgini inge-
rența organelor între hotarale legii, va griji
însă în mod imparțial, ca nici din cealaltă
(?) parte agitațiunile să nu treacă peste mă-
sura pe care o îngăduie legea...

Voc din partea românilor: De notarii
d-tale e vorba! Unde s'a călcat din partea
noastră legea? (Sgomot).

Dr. Șt. C. Pop, se declară nemulțămît
cu răspunsul, dlui vicecomite. D sa i a
citat cazuri concrete, asupra cărora ar fi
dorit să se pronunțe și să le reprobe.

Majoritatea primește răspunsul.

Se trece apoi la ordinea de zi. La ra-
portul vicecomitelui ia cuvînt d. Lazar
Zoard, candidatul kossuthist din Chișineu,
denunțînd și dînsul mai multe abuzuri, și
incorectități administrative.

Se face apoi alegerea secretă pentru un
membru în comisia permanentă. Despoin-
du-se scrutinul a întrunit:

Contele Károlyi Gyula 140 voturi.

Dr. Nicolae Oncu 28 voturi.

Contele Károlyi a fost declarat ales.

Celelalte obiecte de mai puțin interes se
cern într'o oră fără discuție.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o
oboseală, dar administrației ziarului nostru
poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă
pe onoratul public că la cererea prețurilor
curente sau la ori-ce cerere sau cumpărare
să se provoace că adresa firmei a cetit-o în
— ziarul »Tribuna« din Arad. —

Scrisori din București.

Părintele Bălan și propaganda catolică. —
Concursul de aviație. — vizita regală. —
Scumpirea tralului.

București, 4 Aprilie.

Din toate părțile țării se ridică glasuri de protestare în contra periculoasei propagande catolice. Îmbucurător este faptul că în fruntea mișcării pentru apărarea legii strămoșești stau de data aceasta damele române, cari par a fi înțeles că femeia are în viața noastră frumosul rol de apărătoare a tradițiilor străbune. Ceeace ne întristează pe noi ca români este faptul că în această operă de subminare a bisericii române este amestecat și preotul Bălan dela biserica unită din București.

Rolul lui a fost dat pe față în adunarea de astăzi a preoților, cari au protestat în contra propagandei străine, cerând în același timp pedepsirea vinovaților. Preoții din București cer acum expulsarea părintelui Bălan. Imprejurarea aceasta nu ne servește spre nici o laudă nouă românilor transilvăneni. Căci până acum din Ardeal toți erau învățați să vadă venind bărbați luminați, cu focul iubirii de neam în suflet, oțeliți în lupta națională și gata a se jertfi totdeauna pentru idealul poporului românesc. Veleitățile confesionale, astăzi, când spiritele s'au emancipat așa de mult nu au nici un rost. De aceea rău credem că a făcut părintele Bălan, uitând de frumosul rol ce l-ar fi avut ca preot român unit cu biserica Romei, uitând de frumoasa menire ce ar fi avut-o de a infiltra în suflete în primul rând dragostea de limba românească.

Sânt în România atâți catolici aproape romanizați. Rolul unui preot român unit între aceștia ar fi fost enorm de mare. Ar fi contribuit la completa romanizare a lor. Și părintele Bălan nu și-a dat seama de acest rol. Iar astăzi, când auzim că preoții din București cer izgonirea lui din țară, plecăm în jos ochii rușinați. Iată un ardelean, care rupe cu frumoasa tradiție. Și e dureros.

Progresele făcute de știință pentru cucerirea aerului n'au rămas străine de anumite cercuri din România. Ziarele din București au vorbit de atâtea ori despre frumoasele succese ale inginerului Vlaicu, ale locotenentului Goliescu și Th. Brumărescu. Toți acești lucrează cu multă asiduitate la construirea aparatelor lor de zburat și în Mai vom avea primul concurs de aviație din România. Interesant este că pe când cei doi dinții, d. Vlaicu și Goliescu au pregătiri solide științifice, d. Brumărescu este un om fără școală, un fost funcționar inferior, care părăsind slujba, s'a apucat de meseria lemnăritului, confecționând cu o măiestrie rară diferite obiecte din lemn. Pe când Blierot uimea publicul bucureștean cu zborul său, d. Brumărescu, în atelierul său de pe calea Plevnei lucra fără preget la aeroplanul lui. Fără a fi ajutat de nimenea acest simpatic lucrător și-a construit singur diferitele părți ale aparatului, rămânând ca acum să-și mai procure numai motorul. Câțiva oameni de bine, cari prețuesc străduințele lui Brumărescu au întrepins o colecție pentru adunarea sumei necesare pentru un motor. Lumea așteaptă curioasă acest interesant concurs, care nădăjduim va reuși pe deplin. Cel puțin despre aeroplanul lui Vlaicu toți inginerii sânt de părere că este mult superior tuturor aparatelor similare.

Din Paris ni se anunță că portretul M. S. Reginei Elisaveta a României expus de pictorul Barbey în salonul societății naționale de bele arte din Paris, a avut un succes strălucit. Iată ce scrie »Le Temps»: »Un succes, care nu va fi numai de curiositate, va întâmpina portretul reginei României de Barbey. Artistul a reprezentat o în profil, având pe părul alb un văl care dă mai multă viață tonului roșu al feței, pe această uverană, prietenă a literaturii, care ea însăși a publicat esod'opere».

M. S. Regina Elisaveta a vizitat ieri, însoțită de mai multe dame de onoare expoziția societății de binefacere Munca. La intrarea sa în expoziție, regina poartă a fost întâmpinată de dna Maria Fălcoianu, care a dat suveranei toate lamuririle și explicațiile asupra diferitelor țesături și cusături confecționate cu multă artă de mâna măiastră a lucrătoarelor noastre. M. S. Regina s'a întreținut mai multă vreme cu conducătoarele expoziției, iar la orele patru după amiază a părăsit localul, în uralele entuziaste ale publicului asistent.

Poate în nici un oraș din lume nu s'a scumplit mai mult tralul ca în București. În timpul din urmă cu deosebire chirurile s'au urcat în chip normal pomenit. Din această cauză printre lucrătorii amenințați a rămânea pe drumuri dom este o vie agitație. O agitație mult mai legitimă decât aceea pentru doctorul bulgar Rakowszki. Spre a protesta în contra exploatarei proprietarilor, lucrătorii au convocat o întrunire în sala Postelnicu. La această întrunire vor lua cuvântul lucrătorii din toate organizațiile sindicaliste din capitală.

Correspondent.

Campania electorală.

Insuflețirea pentru dl Goga.

Ziua de ieri, în care dl Octavian Goga, candidatul cercului Chișineu, a vizitat mai multe comune ale cercului său, a întărit tot mai mult convingerea tuturor că bravii alegători ai acestui cerc electoral vor duce la isbândă steagul partidului național-român desfășurat de dl Octavian Goga.

Pretutindeni pe unde a trecut dl Goga, alegători și nealegători au grăbit întru întâmpinarea lui pentru a-l asigura de dragostea și alipirea lor.

Dl Goga a plecat din Arad, Duminecă dimineață, însoțit de domnii Dr. R. Veliclu, Dr. C. Iancu și Dr. Gh. Crișan. La Chișineu s'au asociat distinșii fruntași avocații Dr. Gh. Popoviciu și I. Petruțiu, Gh. Adam, cond. »Victoriei» din Chișineu, A. Boșoc, I. Caba, Inv., I. Mladu, Inv. pens., țărani Teodor și Petru Tuleu, Simion și Ion Plinter, Gh. Rafila, Insuflețitul măiestru-Industriași Al. Marere și numeros popor.

Sosirea trenului la Chișineu a fost salutată cu ovații entuziaste. De-aici și până la Vârșand, dl Goga și însoțitorii lui au avut parte de primiri triumfale. La Socodor au fost întâmpinați de bravii socodoreni în frunte cu Insuflețitul Inv. pensionat Ion Buștea și de țărani fruntași Iosif Berariu, Mitru Cristea, Gheorghe Muscan și alții.

La Șiclău, stațiunea următoare, aproape întreagă comuna e eșit la gară, în frunte cu preotul lor N. Codreanu, învățătorii Belle și Ștefan Capra, harnicul negustor Ispravnic, Ion și Mitru Codrean, țărani fruntași. La sosirea trenului urale Insuflețite au izbucnit din plepturile celor vre-o 300 de români, — cari un singur lucru au regretat: nu sânt și ei alegători în cercul Chișineului, ca să poată contribui cu voturile lor la isbânda steagului nostru. Șiclăul ca și Otlaca, comuna următoare, aparțin cercului electoral al Sânt Anei. La Șiclău, o feliță draguță, Zeni Codrean, a înțins diul Goga un frumos buchet de flori.

În Otlaca primirea a fost impozantă. La gară popor mult, în frunte, ca pretutindeni, cu lumi-

nătorii lui: preot și învățători. Dela Otlaca drumul avea să se urmeze cu trăsurile până la Pil, comuna în care avea să se țină prima adunare. La gară așteptau vre-o 30 de călăreți și mai bine de 40 de trăsuri, și lume multă: preoții Gh. Turic, Romul Mladin, învățătorul Al. Turic, D. Franco, proprietar, primarul comunal Gh. Vidichan, al doile primar Simion Ardelean, episcopul de cult Ioan Albu, Vasile Julan, maestru, V. Brai, croitor, și mulți alți țărani fruntași. Într-o ovație mari, șirul lung de trăsuri a intrat în comună, unde cei sosiți, după ascultarea slujbei dumnezeiești, au fost găzduiți pentru câteva clipe în casa ospitalieră a părintelui Iustin Iancu.

La orele 9^{1/2}, un șir de 40 de trăsuri, cu alegători din Chișineu și Socodor și cu fruntași din Otlaca au pornit spre Pil. În hotarul acestei comune, d. O. Goga a fost întâmpinat de câteva sute de reprezentanți ai acestei comune brave, care și în trecut a știut să păziască cu gelozie sentimentul demnității naționale. Sosirea lui Goga e salutată cu urale nesfârșite. Drumul până în comună a fost impunător: în frunte mergeau vre-o 60 de călăreți, din Otlaca și Pil, și urma apoi un șir de trăsuri încărcate cu femei și bărbați, fete și tineri.

În hotarul Pilului așteptau Gh. Petrovicu, preot, Teodor Leucuța, învățător și Ioan Marșieu, proprietar, țărani fruntași Pascu Moș, Mitru Moș, Pătru Pușcaș, Moise Dehelean și alți mulți alegători, mai bine de 40 de trăsuri.

Aici s'a ținut cea dintâi adunare. A vorbit mai întâi venerabilul părinte local Gh. Petrovicu, au urmat apoi d-nii O. Goga, care și a desfășurat programul, și d-nii Dr. Iustin Marșieu și Dr. Cornel Iancu. Poporul numeros care a asistat la această adunare, un popor conștient și cu mulți știutori de carte, a primit discursurile cu multă însuflețire, asigurându-l pe d. O. Goga că *Pilul își va ști face datoria ca și în trecut, votând cu toții, fără excepție, pentru iubitul lor candidat: O. Goga.*

După masă (oaspeții veniți au fost găzduiți cu multă dragoste de către familiile fruntașilor Gheorghe Petrovicu, preot, Mihai Rațiu, preot și Ioan Marșieu, proprietar), d. Goga și suita sa, la care s'au mai asociat acum și fruntașii din Pil, a plecat la Vârșand, unde de-asemena a fost primit cu însuflețire mare. Deși ploaie, în hotarul comunei așteptau sute de Vârșândani, cu călăreți și trăsuri împodobite.

Și aici același tablou Îmbucurător: în frunte luminătorii poporului. Aici în hotar așteptau însuflețitul avocat Dr. Cornel Ardelean din Chișineu, apoi d-nii preoți locali Vincentie Pantoș, Gh. Ciobriș, învățătorii Lucaciu și Cismaș, medicul comunal Dr. T. Pop, fruntașii țărani Mitru Hotăran (care l-a salutat pe d. Goga în cuvinte calde, exprimându-i bucuria poporului că a venit în mijlocul lui), Mărgăoan Senti, Gh. Bala, Ion Pop, Todor Pop, Ion Pașca, Nic. Cordoș tinărul și mulți alții. Șirul lung de trăsuri pornește spre comună, unde, deși ploaia nu contenia, aștepta lume multă și dornică să-l vadă pe iubitul său candidat.

Adunarea a fost deschisă de d. părinte V. Pantoș, după care au vorbit d-nii O. Goga, Dr. Iustin Marșieu și C. Iancu. Poporul a răsplătit pe toți trei cuvântătorii cu dese urale și aprobări vii.

Atât la Pil cât și la Vârșand au asistat la adunări și numeroși alegători din alte comune și

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

în alte cercuri electorale, ducând cu sine împreună adâncă a însuflețirii și dragostei de neam a alegătorilor acestor două comune fruntașe. La Vârșand au asistat și numeroși alegători din Orta, în fața cu I. Mărcuș, inv. pens. I. Ardelean și Ivan, învățători, comerciantul Anulău, Ionel Ardelean, Vonița, P. Câmpianu, Maniu, P. Cărădan, și mulți alții. Am mai remarcat pe însuflețitul preot al Nădabului Gh. Muscar, pe d. Alexa Popovici, preot în Bichș și mulți alții.

Alegătorii acestor două comune au dat nenumărate dovezi despre trezvia lor națională, inspirând cele mai bune nădejdi în izbânda candidatului iubit.

Sântem convinși că și celelalte comune românești se vor învrednici de aceleași cuvinte de laudă binemeritată.

Barabás în Arad.

Sărbătorirea celui dintâi demagog kossuthist a avut ieri la Arad întru toate proporțiile primirii ce i s'a făcut Dumineca precedentă lui Krisstóffy. Vorbirea lui Barabás însă n'a lăsat în sufletul populației din Arad nici pe departe urmele pe cari le lăsase vorbirea de-un serios conținut a lui Krisstóffy. De mult n'a mai răsunat în fața unui public atât de mare ca cel de ieri o vorbire mai goală, mai lipsită de orice fond și mai plină de fraze emfatică decât vorbirea acestei mărimi absolut false întocmai ca cele mai multe mărimi în viața politică ungurească. Din lunga sporovăleală patriotică ce a revărsat-o în fața unui public inflamabil la cea mai incoloră frază kossuthistă, am putea rezuma doar atât că falimosul »răsturnător de idoli« s'a declarat aderent necondiționat al votului universal, egal, secret și cu votarea în comune. A făgăduit vot până și femeilor, urmând cu atâta generozitate pe bunii săi ascultători. În chestiunea naționalităților s'a mărginit a declara că el a fost la 1906, când presa evreiască alarmase pe unguri cu falma răscoalei valahilor, omul care a arătat lumii ungurești absurditatea astorfel de svonuri. După toate astea Barabás a adăogit încă cu unul »neperitoarele« sale succese, iar ce privește perspectiva alegerii sale de deputat al Aradului față cu contele Tisza, ea se prezintă totuși trandafirică, dacă nu din altă cauză, din cauza atracției aproape tradiționale ce exercită numele lui asupra burghezimii ungurești din Arad.

Din momentele de ieri trebuie de încheiere să înregistrăm unul foarte dureros pentru noi. Ni s'a dat adică și cu acest prilej să roșim de fapta unui om care se pretinde român și care și-a bătut joc de neamul și de numele său frumos românesc într'un chip nu se poate mai revoltător. Acest om e studentul universitar Petru Oprea junior, care nu s'a sfiit să îmbrace costumul eroic unguresc și să facă parte din banderiu de gală al lui Barabás, alături de vre-o câțiva funcționari de bancă jidani din localitate. Acest Petru Oprea era nu de mult un tânăr bine văzut la toate mișcările noastre culturale din Arad și i-se dase chiar un rol frumos în programul seratei etnografice din primăvara trecută. Dela o vreme însă el dispăruse dintre noi, plerzându-se cu totul în societatea ungurească. Eri l-am revăzut apoi, după multă vreme, în halul celei mai complete inconștiențe naționale, împănate cu tricolorul unguresc și făcând pe eroul jalnic al sărbătorii kossuthistului Barabás. În urma lui, mândru de purtarea podiței sale, în birje, venia tatăl său Petru Oprea senior, fost avocat, care în prezent se indelectează cu hidroterapia și vânează pentru stabilimentul său clientela ungurească. N'avem la ce să-i muștrăm pe acești înștrăinași, — sufletele lor ir rămânea refractare la muștrările noastre —, ci-i vgem nu mai să se lapede și de numele lor ro-

mănesc întocmai cum s'au lăpădat sufletește și de frământările neamului lor, rupând orice legături cu societatea românească. Vom trece atunci fără să mai roșim pe lângă ei și faptele lor n'o să ne mai atingă dureros.

Tărcălenii pentru Dr. V. Lucaciu.

»Lupta« din Budapesta primește din părțile Beiușului știrea surprinzătoare, că printre tărcălenii după ce au ascultat în repetite rânduri discursurile părintelui Lucaciu, s'ar fi arătat în timpul din urmă un curent favorabil părintelui Lucaciu. Speriați de această schimbare intelectualii unguri din Beiuș au dat alarma și superintendentul calvinesc a căutat prilej de vizite religioase — pentru ca să-i abată pe tărcălenii dela gândurile lor. Ce rezultat va fi avut intervenția superintendentului — se va vedea de aci înainte.

După tãmbãlãul dela Chișineu.

Despre »adunarea« de candidare a contelui Wenckheim, care a avut loc Sâmbătă la Chișineu, ni se povestesc câteva amănunte interesante. Reținem înainte de toate faptul că interpretele contelui a fost ajutorul de notar renegatul Traian Suciu, care neavînd ce să interpreteze (fiindcă domnul conte n'a știut ce să vorbiască) a început să facă aluzii la cei ce au venit să sprijiniască candidatura dlui Goga.

»Să nu credeți proorocilor mincinoși a început acest renegat.

— Bine zici! Nici nu te credem!« L-au întrerupt românii de față izbucnind în strigăte însuflețite de »Trăiască Goga!« Dealtminteri acesta a fost strigătul cu care a fost salutat pretutindeni — contele Wenckheim.

La »adunarea« de Sâmbătă n'au luat parte nici 40 de alegători români, și chiar și aceștia mai mare parte au avut din curiozitate. Alegătorii cinstiți se întorc cu dispreț dela cei cari s'au lăsat numiți de făgăduielile contrariilor.

Caracteristic pentru »insuflețirea« de Sâmbătă e faptul că s'au consumat 70, 80 sticle și 9 vase mari de bere...

Socialiștii creștini.

Șeful socialiștilor creștini din Ungaria, contele Szápáry Pál va candida la Szent Endre, unde are sorți sigure de izbândă.

Candidării ungurești.

Simplu Silvaniei. Partidul guvernamental l-a candidat pe avocatul dr. Gáspár Gyula. Candidatul partidului național-român e d. Dr. Victor Deleu.

Vipău de sus. Kossuthiștii l-au candidat pe avocatul Dr. Pap József. Partidul guvernamental nu și-a anunțat încă candidatul său. În acest cerc avem majoritate românească.

Becicherecul-mic. Numărul candidaților s'a sporit la patru și anume: Szassy Zoltán (gouv.), Dr. Franz Noll (gouv.) Steiner Ferencz (gouv.) și Johann Röser (german naționalist).

Aradul nou. Pentru mandat luptă 3 candidați, trei guvernamentali: Philip, Krauszhaar și Szabo Zoltán. Al patrulea candidat, kossuthistul Brettnner, s'a retras.

Lipova. Partidul guvernamental a candidat pe Dr. Nemeszsy. Impotriva lui mai candidează Moszler, cu program agrar independist, și F. Orendi-Homenau, german naționalist.

Rittberg. Cercul are patru candidați: Csepregy István, baronul Orodsky și Nagy István, toți trei guvernamentali și Dr. Aurel Vlad, român naționalist.

Situația politică.

Arad, 18 Aprilie.

Un compromis între conșii Khuen și Tisza?

Ziarul sașilor din Sibiu primește din Budapesta senzațională știre că între primul ministru și contele Tisza e pe cale de a se stabili un acord de vederi în chestiunea reformei electorale. Contele Tisza ar fi părșit punctul de vedere cuprins în rezoluția prezentată de deputatul Baross. Privirile lui sânt îndreptate împotriva acelor mase analfabete din Ardeal, pe cari agitatorii daco-

români și-ar pute-a clădi supremația lor în Ardeal.

Din informația asta a ziarului sășesc din Sibiu noi înțelegem că ea cuprinde un punct de întâlnire între dorințele sașilor și inte vederile reacționare ale contelui Tisza.

Turneul contelui Tisza.

Infrunțând iarăși, cu un curaj demn de o cauză mai bună, o grindină de ouă clocite, contele Tisza a vorbit Sâmbătă în Oedenburg, vechiul oraș german din părțile apusene ale țării. L'au ascultat, după mărturisirea chiar a ziarelor tiszaieste, abia vre 1500 de oameni, semn că început să coboare, mai repede de cum se prevăzuse fușteii popularității. În vorbirea sa dela Oedenburg contele Tisza n'a adus nimic nou, ci s'a mărginit a repeta ideile sale cunoscute deja tuturor.

Duminecă, la Körmend, contele Tisza a avut mai mult noroc. E până aci singurul loc unde n'a fost salutat cu ouă clocite, »abzug«-uri a primit însă și aici berechet. În vorbirea sa a atăcat și în Körmend cu predilecție pe justhști. S'a făcut apoi avocatul nechemat al moștenitorului de tron, avertizând pe toți de-a da crezământ svonurilor despre sentimentele antimaghiare ale moștenitorului. A spus că moștenitorul de tron observă o atitudine foarte corectă, stând departe de luptele politice dintre partide.

Contele Tisza își ia rolul tot mai în serios și vedem că cercă să-și pregătească dela calea și în sus. La Viena cuvintele lui însă nu vor provoca — sperăm — ecoul intenționat.

Reforma regulamentului intern al camerei.

Cele mai multe ziare ungurești alarmaseră dăunând cercurile politice cu știrea, că guvernul, de îndată după întrunirea noii camere, va prezinta un proiect pentru revizuirea regulamentului intern al camerei. E lucru știut cu câtă îndârjire apăraseră pe vremea contelui Tisza partidele ungurești intactitatea vechiului regulament, care deschide obstrucției un câmp larg și dă prin urmare aspirațiilor antimonarchice ale unguirilor o posibilitate de afirmare primejdioasă.

Față cu știrea ziarelor ungurești corespondența semioficioasă vieneză *Pol. Kor.* primește din Budapesta următoarele: Cercurile guvernamentale dau lămurirea că nici unul din punctele programatice ale guvernului nu cuprinde — dupăcum svonesc ziarele — înăsprirea regulamentului intern al camerei. Ba cercurile din chestiune declară chiar că parlamentul va putea să funcționeze pe deplin bine deocamdată și în cadrele regulamentului în vigoare, până când minoritatea nu voiește să împiedice activitatea corpurilor legiuitoare. După îndelungata criză camera se află în fața unor probleme de muncă atât de mari și importante încât va trebui să-și concentreze toate forțele pentru a putea restabili echilibrul legal în toate ramurile administrației. Dacă însă totuși s'ar găsi vre-un grup care și-ar pune de gând să împiedice în mod volnic activitatea camerei, atunci datoria camerei va fi să găsească chipul și calea potrivită pentru a reprima volnicia. Reformarea regulamentului face parte din drepturile autonome ale camerei, fiindcă ea însași e datoare în primul rând să vegheze asupra mersului netulburat al dezbaterilor. În parlamentul unguir s'a ținut totdeauna seamă de acest principiu.

Rectificăm din partea noastră că, dimpotrivă, nu s'a ținut seamă niciodată de acest principiu,

nu mai ales când el ar fi trebuit aplicat și față cu activitatea deputaților naționaliști.

Consiliul de miniștri.

Duminecă înainte de amiază miniștri s'au întrunit în consiliu la locuința contelui Khuen-Héderváry. A lipsit numai ministrul de finanțe, Lukács, deoarece el a plecat deja Sâmbătă la Viena, unde dimpreună cu ceilalți miniștri de specialitate pregătește materialul consiliului de miniștri comun.

A luat parte la desbaterile consiliului și secretarul general dela interne Ieszenszky Sándor precum și secretarul partidului guvernamental Reiner Béla. Semn că desbaterile au avut în mare parte ca obiect iminentele alegeri parlamentare.

Desbaterile s'au continuat azi, Luni și au dăinuit mai multe ceasuri. A luat parte toți câți au fost de față ieri.

Consiliul a avut un caracter mai mult formal. Fără îndoială că se va fi stabilit și lista candidaților guvernului.

Declarațiile contelui Khuen.

Corespondentul unui ziar de seara din Budapesta a avut azi o convorbire cu contele Khuen, care i-a făcut următoarele declarații:

— Sănătatea mi-s'a îmbunătățit și nu mai am ferbințeli. Fiindcă însă iau pentru a mă scăpa de ferbințeli medicamente tari, am slăbit nițel și simt trebuința de-a mă duce în vilegiatură pe scurtă vreme. Mulțumită lui Dumnezeu acest lucru mi-e acum cu putință, căci împrejurările m-l îngăduiesc. Lucrurile merg strună și eu deci, îndată după consiliul comun de miniștri, probabil Joi, pot să plec pe vre-o câteva zile la Semmering.

Comitatul Pesta și votul universal.

În congregația de azi a comitatului Pesta s'au desbătut adresele comitatelor Odorhei și Turocz în chestiunea reformei electorale, pe care congregațiile acestor comitate o vor da așa ca să nu dea teren de validitate »naționalităților« în cameră. Comitatul Pesta, având în vedere că în prezent fără nu are încă parlament, a hotărât să treacă peste adrese la ordinea zilei și să declare în principiu că la timpul său congregația va sprijini o reformă care va garanta atât unitatea națională a statului cât și înfruntarea preponderanței a claselor intelectuale în conducerea afacerilor țării.

Din străinătate.

Camera Lorzilor și a comunilor. Dacă vom privi puțin în istoria trecutului englez, vedem că până la 1265 parlamentul englez consista numai din o singură cameră a Lorzilor, pe care o forma aristocrația și înaltul cler. Contele Leicester ca să consolideze victoria revoluției baronilor contra tiranului Enric al III, făcu apel și la clasa burgheză și la anul 1265 convocă primul parlament compus nu numai din baroni și episcopi, dar și din reprezentanți aleși ai cetățenilor și burgurilor. Se introduse astfel și elementul democratic reprezentativ, care supt Eduard I la 1295, se separă într'un corp aparte, numit Commons celace înseamnă »poporul« acei cari nu moștenesc, nici posedă onoruri sau titluri de nobleță; partea din naștinea care nu ține din aristocrație.

Acest conte de Leicester are dar gloria de a fi fondatorul Camerei comunilor (inexactă fiind traducerea în românește).

Cu el se începe regimul reprezentativ național.

Actualmente Camera comunilor se compune din 670 membrii din cari 493 din Anglita, 73 din Scoția și 103 din Irlanda. Ei reprezintă pro prietatea rurală, orașele, comerțul, industria și universitățile.

Camera Lorzilor numără 580 membri cu drept de moștenire.

Dintre acele două corpuri legiuitoare, Camera comunilor e cu desăvârșire cea predominantă. Predominanța necontestată pe care a dobândit-o Camera comunilor chiar dela crearea ei și pe care a menținut-o până astăzi față de Camera Lorzilor se datorește votului impozitelor și contingentului armatei.

Camera Comunilor reprezentând imensa majoritate a poporului, era natural ca regii de pe timpuri, ori de câte-ori aveau nevoie de bani, să se adreseze la Comune pentru votarea de impozite. Tot astfel în privința armatei. Așa fiind era natural ca Comuni să profite de nevoia ce aveau regii de a se adresa la ele, pentru ca în schimb să-și atribuie dreptat, dreptat prerogative, cari, dacă nu anihilau cu totul, dar reduceau în foarte mare măsură sfera de acțiune politică a Camerei Lorzilor, mai cu seamă că și contingentul armatei se votează anual, ceea ce face ca independența Coroanei de Comuni să fie permanentă.

Pe de altă parte Lorzii nici nu se ocupă serios de activitatea parlamentară și nici nu vin la ședințe.

Toate aceste au contribuit mult la prestigiul camerei Lorzilor să scadă, până într'atât, că azi o mare luptă se dă în parlamentul englez a se lua din mâna Lorzilor puternicul drept de veto ce l-a avut până acum.

Toată lumea politică engleză, și-a dat »rendez-vous« la Westminster pentru a asista la primul angajament al ministerului liberal și al conservatorilor în arzătoarea chestiune de veto al Lorzilor.

»Ce a propus dl Asquith? Suprimarea întregii a dreptului de veto? Reforma constituției? Ce a răspuns liderul unionist, domnul Baifour?« Aceasta este punctul de întrebare al înalților și ilustrilor lorzi, cari s'au grăbit a-și îndesa rândurile la Camera Comunilor cu această ocaziune.

Or, »premierul« englez a fost exact conform cu tactice pe care radicalii l'au consiliat încă de mult a ști să restrângă discuțiunea la limita dreptului de veto al înaltei Camere, al Camerei elegante, și de a lăsa unui viitor nehotărât, grija de a fabrica o nouă constituție.

D Asquith a declarat că veto al lorzilor, trebuie să meargă a se împreuna cu veto al Coroanei, »spre a se deschide largul drum al democrației«.

El a afirmat, de altminteri, necesitatea unei a doua Camere, a unei adunări consultative, revizuiind proiectele și, la nevoie de a le amâna.

Cabinetul ar fi preferat o discuțiune reunită a celor două camere; ar fi fost pentru el mai logic, dar, supt regimul actual, aceasta manieră de lucruri, este cu totul imposibilă.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Conspirație împotriva Țarului.

Petersburg, Rusia are o nouă senzație. Poliția secretă a arestat astăzi 12 ofițeri superiori și înalți funcționari de curte, cari au urzit o nouă conspirație împotriva Țarului, înființând o nouă ligă militară revoluționară.

Arestările aceste au consternat întreaga curte.

Intre arestați sânt și doi funcționari cari zilnic veneau în contact cu Țarul. Numele arestaților se tănuiesc.

De asemenea s'au tănuit arestările aceste și înaintea Țarevnei, care zace bolnavă.

Björnson — din nou bolnav.

Paris, 18 Aprilie. Marele scriitor Björnson din nou s'a îmbolnăvit grav. Copiii lui, cari se află în Berlin, au fost încunoștințați să se întorcă grabnic la Paris.

Pașa Hilmi în Petersburg.

Petersburg, 18 April. La banchetul ce s'a dat în onoarea Pașei Hilmi de ziarul *Novoje Vremja*, pașa a ținut un toast în care a spus că cuvintele calde pe cari le aude pretutindeni în Rusia știe că sânt adresate Turciei constituționale, iar nu lui personal. Rusia și Turcia s'au unit prin mișcarea lor pentru libertate. Amândouă aceste state au ca lozincă libertatea, frățietatea și egalitatea.

Roagă pe ziaristii ruși și turci să pregătească opinia publică din aceste două țări pentru o sinceră prietenie mutuală, căci interesele lor sânt identice. Inchină pentru aceasta prietenie.

Răscoala albaneză.

Salonic, 18 April. Știrile referitoare la încetarea răscoalelor, încă nu au fost confirmate. Arnăuții din Djakovo sânt foarte agitați și s'au adunat în apropierea orașului cu gândul de a trimite trupe împotriva orașului.

Pierderile arnăuților sânt până în prezent 230 morți și 60 răniți.

Catastrofa unui balon.

Lipsca, 18 Aprilie. Eri după amiază a făcut o ascensiune balonul Parseval IV., deși era vifor. Balonul a fost apucat de vânt și dus în depărtări mari. Călătorii, ca să scape, au fost nevoiți să taie învâlișul balonului, care a căzut apoi cu repeziciune.

Călătorii au suferit numai răni ușoare.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 18 Aprilie n. 1910.

— România introduce aeroplane în armată. Corespondentul ziarului parizian »Le Martin« din Mourmelon-le-Grand, un centru important de aviațiune din Franța, semnalând măsurile luate de autorități ca străinii să nu mai poată fi inițiați în fabricațiunea aeroplanelor de către constructo-

▼	ANUNȚURI!	▼
▼	se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei«.	▼

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

pentru că dela **Székely și Réti** fabricanți de mobile în Marosvásárhely, se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane.**

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. - Să fim atenți la firma!

ii francezi, fapt care a provocat răirea coloniei străine, arată că constructorii se plâng de aceste măsuri.

Iată însă cum au formulat ei aceste plângeri:

»Străinii fac propășirea noastră. Guvernul francez e pentru noi un client neînsemnat. Judecați după acest fapt: pe când România, hotărâtă să introducă aviațiunea în apărarea sa națională, se preocupă să aibe douăzeci de aeroplane, adică câte două de divizie, Franța n'a cumpărat decât zece, adică o jumătate de corp de armată.

— **Grafiare.** Ni-se telegrafiază din Budapesta că Majestatea Sa monarhul a grațiat pe părintele *Koczurek* »agitor slovac«, ordonând eliberarea lui din temnița Vațului.

— **De la soc.** »Română Jună« din Viena. Primim următorul aviz:

În vederea expoziției de vânătoare care se va deschide cu începutul lunii Mai a. c. în Viena și în vederea frecvenței mari, ce se așteaptă. »România Jună« în conșlegere cu »Clubul român« și-a asigurat unele oferte pentru a înlesni găzduirea oaspeților români. Pentru acest scop sînt toți participanții români rugați, a ne aviza la timp, indicând ziua sosirii, durata petrecerii în Viena și numărul persoanelor participante.

Anunțăm tot odată, că din 1 Mai a. c. localul nostru se află IX/2 Feudlergasse, 4., unde ni se vor adresa toate scrisorile din Mai înainte Pt. comitet: V. Paulian Burlă, președinte. Coriolan A. Babeș, secr. de externel.

N. B. Rugăm ca cele de sus să fie reproduse de toate ziarele.

— **Roosevelt în Budapesta.** Ieri, Duminecă dimineața, fostul președinte al Statelor-Unite a părăsit capitala Austriei, pentru a cerceta Ungaria. La orele 10 și 30 m. a sosit la Pressburg, unde a fost primit cu mare pompă de o delegație a orașului în frunte cu primarul Brolly. La primire a fost de față și contele Apponyi.

Roosevelt s'a oprit la Pressburg și a intrat în oraș, trecând prin stradele principale. Din Pressburg a plecat cu automobilul la Eberhardt, moșia contelui Albert Apponyi, unde de-asemenea i fost primit cu mare alai.

Seara, la orele 7, a plecat cu acceleratul la Budapesta. În gara capitalei a avut parte de aceiași primire călduroasă ca și la Pressburg. Peronul era ocupat de sute de oameni. Spre întâmpinarea fostului președinte au ieșit la gară o delegație a consiliului comunal în frunte cu primarul apitalei Bárczy și prefectul poliției Boda. Ministrul-președinte contele Khuen-Héderváy a fost eprezintat de secretarul său. În drum până la hotelul »Hungaria«, fostul președinte a fost viu clamat de trecători.

În cursul zilei a vizitat palatul regal și apoi s'a dus la președinția consiliului de miniștri, unde a avut o întrevedere de o jumătate de oră cu ministrul-președinte Khuen-Héderváy.

La orele 12 a vizitat parlamentul, unde grupul interparlamentar l-a dat o adresă omagială saluînd pe pământul Ungariei »pe-un apostol mare al păcii«.

La ora 1, arhiducele Iosif a dat în onoarea lui

un dineu, la care a luat parte și ministrul-președinte Khuen-Héderváy.

— **Tulburări în China.** Telegramme sosite la ministerul de externe al Angliei, precum și la sediul societății metodistilor din Londra, anunță că în provincia Ciangcia (China) au izbucnit grave tulburări.

Dela ambasada chineză din Londra se comunică că asemenea tulburări nu sînt o raritate în China, ele au fost însă în totdeauna localizate, grație intervenției energice a autorităților, cari și de astădată vor reuși să restabilească ordinea. Cauza acestor tulburări pare a fi foamea care bîntue în provincia Homan. Mizeria este foarte mare în această provincie.

Misionarii au raportat încă acum câteva săptămâni că se pregătește o răscoală.

Populația știe foarte bine că în caz de turburări grave, intervenția marilor puteri nu întîrzie niciodată și că urmarea acestor intervenții a fost întotdeauna pedepsirea funcționarilor. Se pare că prin aceasta mișcare nu se urmărește alt scop decât îndepărtarea guvernatorului pe care populația nu-l poate suferi,

Misionarii au mai comunicat că chinezii sînt foarte neliniștiți din cauza apropierei cometei Haley, asupra căreia s'au publicat dări de seamă prin gazetele chineze.

Asupra mișcării din Tșangtșu nu se cunosc alte amănunte. Se svonește însă că guvernatorul ar fi fost asasinat.

Provincia Homan este una dintre cele mai bogate provincii ale Chinei. Populația acestei provincii are o ură neîmpăcată pentru tot ce este străin. Aceasta este cauza pentru care străinii n'au putut pune mîna pe bogatele mine din Homan.

— **Accidentul contelui Apponyi.** Din Pressburg se telegrafiază că ieri dimineața contele Apponyi, fost ministru de culte, a eșit la plimbare cu trăsura, însoțit de fata sa. În drum, caii s'au speriat de ceva și au îmburdat trăsura. Contele Apponyi a fost rănit la cap, fată sa a rămas nerănită.

— **Catastrofă de aviațiune.** În noaptea de Sâmbătă spre Duminecă s'a întîmplat în Germania o nouă catastrofă de aviațiune, despre care se telegrafiază următoarele: La Bitterfeld Sâmbătă seara s'a urcat balonul aviatorului Delitsch, cu patru călători. Urcarea și plecarea s'a făcut fără nici un incident. Balonul a dispărut în curînd dinaintea privirilor și a fost găsit numai a doua zi, lângă Reichensachsen, — unde căzuse lovit de un fulger. În nacelă zăceau doi dintre călători, amîndoi morți. Ceilalți doi călători zăceau, morți și ei, la câțiva pași. Se presupune că balonul, ridîcîndu-se în regiuni mai înalte, a ajuns într'o furtună și a fost atins de fulger. }

Cadavrele erau într'o stare de nerecunoscut.

— † **Radu Gedeon** odinioară Radu Cupariu, profesor la gimnaziul român din Beiuș, a răpauzat la 16 Aprilie n. în vîrstă de 44 de ani. În mormîntarea lui a avut loc azi, 18 Aprilie n., în cimitirul gr.-cat. din Beiuș.

Odihnească în pace!

— **Necrolog.** Emiliu Lupan de Disznod Pataka, notar cercual, a răposat la 27 Martie v. În mormîntarea lui a avut loc la 29 Martie v. în cimitirul gr.-or. din Sebeșul-săsesc.

Odihnească în pace!

— **Taft despre mișcarea feminină.** În Washington Taft a primit zilele trecute o deputație a sufragetelor americane. Răspunzînd la vorbirea ce i-s'a adresat, a declarat fățiș că nu e prieten al mișcării feministe dar mai ales dreptul lor de vot, a cărui introducere ar avea urmări grave pentru integritatea statului. Președintele după vorbire a fost viu aclamat de delegație.

— **Concursul de aviațiune din Nizza.** Alături s'a deschis concursul de aviațiune din Nizza. S'au făcut cinci ascenziuni cu reușită splendidă.

— **Cazul Marczali** începe să facă valuri tot mai mari și va ocupa încă multă vreme cercurile științifice. Facultatea filozofică a ținut astăzi o ședință în care a luat la cunoștință blamul dat profesorului Marczali, dar protestează împotriva casării promoției redactorului Singer, fiind hotărârea în chestia aceasta un drept al facultății.

Profesorul Marczali de altminteri a făcut apel la ministrul de culte, care probabil va casa sentința senatului universitar.

— **Iulius Kühn.** La 15 Aprilie a răposat în Halle Părintele Kühn. Supt numele acesta de onoare a fost cunoscut marele agronom al cărui renume a trecut departe peste granițele patriei sale. În lunga lui viață, care a trecut peste etatea biblică, n'a făcut, decât numai lucruri, cari sînt demne de imitat. A fost un om, care și-a știut păstra entuziasmul tinereții și interesul față muncă până în cele mai adînci bătrînețe.

Dr. Iulius Kühn s'a născut la anul 1825 în Pulsitz (Saxonia). Dela etatea de 16 ani începînd a fost agricultor practic timp de peste douăzeci de ani. Era la moșii marilor ofițieri, apoi director și în decursul timpului acesta lucrînd neobosit și făcînd tot felul de încercări a observat, că agricultorul are lipsă necondiționată de științele naturale, că fără ele meseria lui nu e decât dibuire în întunec. Pătruns de convingerea aceasta a părăsit cîmpul și s'a dus să învețe. S'a dus la Universitatea din Bonn, unde apoi și-a luat doctoratul. Reîntorcîndu-se a preluat conducerea moșiiilor contelui de Egloffstein. La 1862 e numit profesor al noii catedre pentru agricultură dela universitatea din Halle.

— **Juvaere furate.** Înainte de asta cu câteva zile scrisesem despre giuvergiul parisian Jules Arnande că pe plața dinaintea gării Westbahnhof trei pungași i-au furat o geantă în care avea juvaere de 100.000 de lei. Acum vine știrea că o fată care s'a dat drept elevă a școlii de arte din Pesta, a încercat la o bancă din Făgăraș să amanezeze juvaere în valoare de cincizeci de mii de lei. Funcționarilor însă părăndu-le lucrul suspect, au înștiințat poliția care a pus mîna pe fată.

Aici a mărturisit că o cheamă Tereza Lercher și că locuiește în casele proprietarului șantanului Casino de Paris, din Budapesta, Strada Lazăr 10. Poliția din Budapesta a fost avizată telegrafic despre acest fapt și consultînd pe proprietarul la care stă implicata, acesta a depus că numita fată a venit la el împreună cu o alta, pe care a prezentat o ca soră, abea înainte cu o lună. Aveau exteriorul foarte sărăcăcios și nu plăteau nici chiria, până când într'o zi a venit la ele un domn străin cu care sau închis în casă și au tînuț mai multă vreme. Ce vor fi vorbit nu știe, dar de atunci aveau parole gîrlă.

În cursul anchetei s'a dovedit că n'au fost nici odată eleve a școlii de arte, ci sînt ovrice și făceau serviciu ca caserite în șantanele de prin Brăila și București. Probabil ea cu ajutorul lor poliția va da de urma celor trei pungași, cari au jefuit pe giuvergiul parisian.

.. Cine vîiește ..
să cumpere

Încălțăminte
fabricate în țară într'adevăr fine,
comode, elegante și durabile
acela să cumpere cu încredere la

IOAN VUIA

Sătmár — (Szatmár),
- - Deák-tér - -
(În casa lui Keresztes András),

care ține în magazinul său de ghețe bogat asortat numai ghețe și ciobote pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuțiunii drăgălașe sunt neîntrecute.

La dorință se pregătesc tot felul de ghețe și ciobote după măsură. ==

— **Pustiirea aviodromului francez.** Din Paris vine știrea că o furtună puternică s'a descărcat asupra aviodromului din Mourmelon le Grande, pustiind garajele lui Fahrman și Sommer. De supt dărîmături au scos șase muncitori morți, alți șase au fost răniți. De asemenea asupra orașului Chalon s'a descărcat un puternic uragan făcând pagube mari în întreg ținutul. Hala de aviațiune din Mourmelon le Petit a fost nimicită cu desăvârșire împreună cu câteva aeroplane și aparate pentru dirigiabile. Doi muncitori au fost omorîți și trei grav răniți.

— **Starea regelui Edvard.** Ziarele engleze aduc știri foarte îngrijitoare referitor la starea sănătății regelui Edvard. Câteva ziare din City spun că regele s'a gârbovit de nu-l mai poți recunoaște și-i vine foarte greu să se miște.

— **O temniță în flacări.** După cât se a-nunță din New-York, zilele trecute s'a aprins pușcăriia din Newhaven, producând mare spaimă între arestați. Pompierii și-au desfășurat toată istețimea pentru împiedicarea dezastrului. Mulți dintre paznici și pușcăriiași au fost răniți iar alții folosindu-se de învălmășeala produsă s'au cam mai dus. Cauza focului nu se știe și în primul moment spaima a fost așa de mare că paznicii nu știau ce să facă, ușile celulelor le-au putut numai cu mare greu deschide. Intre bărbați, femeile și copiii arestați s'a năcut o panică teribilă la izbucnirea focului. La început paznicii voiau să-i scoată în șir dar nu s'a mai putut ține rândul, căci fiecare căuta pe unde-i calea mai scurtă să poată fugi. În decursul operii de de salvare trei pompieri și-au pierdut viața, mai mulți dintre ei s'au ales cu arsuri grave.

— **Greva studenților turci.** Studenții turci ai liceului din Galata sau pus în grevă, pe motiv că nu sânt mulțumiți cu directorul liceului. Prințul Abdu Medzsid, care încă are un băiat la liceul aceasta a, făcut sultanului propunerea să pună capăt grevei în mod pașnic, amovând pe director din postul său.

— **Un asasinat monstruos.** În apropierea satului Nemirov, din gubernia Podoliei s'a întâmplat un monstruos omor Sâmbăta trecută zece fete grăbeu din fabrica de zahăr spre casă, ducându-și răsplata muncii de o săptămână. Pe drum au fost atacate de niște oameni mascați cari le-au măcelărit pe toate. Una singură, la care era o mare parte din leafa celorlalte fete, a scăpat protejată de întunecul nopții și a fugit în Nemirov la sora sa. Când era deja în pat atunci a sosit acasă cumnatul și spune nevestei că și el a luat parte la omor. Auzind că cumnată sa e aci și că la ea e leafa fetelor și a pus de gând să o omoare. Fata însă neputând dormi a auzit din camera vecină tot ce spunea cumnatul său și a alergat la primar căruia i-a raportat despre cele întâmplate. Primarul a chemat geandarmii și a arestat pe criminal împreună cu nevastă sa care știuse despre planul de omor. În scurt timp a descoperit și pe ceilalți complici și i-a predat autorităților.

— **Procesul contesei Tarnowska.** Expertul acuzei intentate contra contesei Tarnowska, profesorul Borsi și-a spus azi părerea. În expunerea sa se ocupă foarte pe larg cu trecutul contesei și cu purtarea ei de pe vremea comiterii crimei. Că contesa a fost autorul, sau ea a dat planul omorului asta puțin importă, principatul e că și ea a primit planul. În sfârșit coincide că contesa nu e erolana care o crede lumea, dar nici nu e femeia fără voință și slabă de minte, ca să nu poată fi trasă la răspundere pentru faptele ei.

x Am onoare a aduce la cunoștința publicului de dame că m'am despărțit de firma Wittenberger és Jaczkó, unde eu eram conducător și croitor, și mi-am deschis atelier propriu, deocamdată în locuința din str. Akác Nr. 19. Cu stimă: **Jaczkó József**, croitor pentru femei și bărbați.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto. poștal.

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Char-

treuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Căfea, Rosa, Vanilie, Silvoriu, Rachiul de drojdie și Rom. 10 doze în prețul de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. **Burger Frigyes**, farmacist în Cluj—Kolozsvár.

ECONOMIE.

Plata grânelor din Aradul-Nou

15 April 1910.

S'a vândut azi:

grân 300 mm.	12—	12 30
orz mm.	6.10—	—
ovăz mm.	6.50—	—
secară mm.	7.50—	—
păpușol 400 mm.	5.30—	5.40

*rețurile sânt socotite în coroane și după 50 klg

Sarea de săruri și efecte din Budapesta

Budapesta, 2 Aprilie 1910.

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa — — — — —	26 K.	90
Din comitatul Albei — —	27	05
De Pesta — — — — —	26	80
Bănățanesc — — — — —	26	40
De Bacica — — — — —	26	40
Secară de calitate I. — —	16	80
Orzul de nutreț, calitate I.	14	75
Ovăs de calitate I. — — —	14	90
Cucuruz — — — — —	11	70

BIBLIOGRAFII.

A apărut **»Luceafărul«** Nr. 8 cu următorul sumar bogat și variat: C. Sandu-Aldea: *Ilie Stogaru Alice Călugăru Peisagiu Atlantid* (poezie). G. Precup: *Un congres al profesorilor secundari*. — *Părerile domnilor directori despre acest congres.* I. U. Soricu: *Cătră Postumus* (poezie). T. Murășan: *Cântec* (poezie). E. Lovinescu: *Fantazii și parabole: Izvorul și noul. Maria Cunțan: Ideale* (poezie). Poporanismul: — *O anchetă literară.* — *Răspunsul d-lui Ioan Slavici.* G. Bogdan-Duică: *Cronica teatrală: »Sirena«* de Z. Bărsan. Victor Eftimiu: *Ne vom iubi o primăvară* (poezie). A. Cotruș: *Cântec* (poezie). *Cronică: Balul din Arad.* Concertul d-rei Cella Delavrancea (Dr. T. B.). *Donațiunea Stroescu.* *Varietăți literare* (G. B.-D.). *Din Sătmăr.* — *Poșta redacției* *Ilustrațiuni: 7 fotografii dela balul costumat din Arad.*

Prețul numărului 50 bani. De vânzare la *Librăria »Tribunei«*.

Din memoriul lui Iosif Sterca Șuluțu din Căpeniș, continuare din broșura *Adaus* la partea a VI, Sibiu, tip. Krafft, 1910. O broșură de 38 pp. — Din broșura aceasta remarcăm, afară de câteva epistole d'ale repausărilor, un capitol interesant supt titlul: *Cine a dat ideea pentru înființarea Asociațiunii?*

A apărut: **Revista Teologică** Nr. 4, organ pentru știința și viața bisericească.

Cuprinsul: *»Paștile«* de Gavriil Hango. Despre autoritatea doctrinală și despre regula de credință în biserica catolică trad. de Ilie Beleuță. Dualismul antropologic de Dr. Pavel Roșca. *Predică la Vinerea Patimilor* de prof. A. Crăciunescu. *Din scrierile părinților bisericești.* (Cuvîntarea II) de Gh. Comșa și V. Judele. Despre mărturisire de A. Crăciunescu. *Cronică bisericească-culturală* de N. B. și G. Hango.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare:

Dimitrie Onciul: *»Românii în Dacia Tralană«* până la întemeierea principatelor (Chestia română) à 1 cor. + 10 fil. porto.

Proza ediția II-a de V. Alecsandri Cor. 2—
Mormântul unui copil ed. II-a de M. Sădoveanu Cor. 2.

Din bibliotecă Minerva:
Nr. 73 *Suflete stinghere* de L. Marian 30 fil.
Nr. 74 *Conovalow*, de Maxin Gorchi 30 fil.
Nr. 75 *Siberiana* de Xavier de Maistre 30 fil.
Din bibl. teatrală:
Nr. 9 *Electra*, tragedie în 5 act. de Sofocle 35 fil.

»Viața Rom.« Nr. 1 și 2 à 2 Cor.

»Luminisuri«, poezii de A. Stavri à 2 Cor.

»Schife și amintiri« de D. D. Pătrășcanu à 2 cor.

La librăria »Tribunei« se află de vânzare *Dictionarul universal al limbii rom.* ed. II, de Lazar Șăineanu. Prețul 8.— Cor. și 30 fil. porto.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare: *»Viforul«*, dramă în 4 acte de B. Delavrancea Cor. 2.50 plus 20 fil. porto.

Povestiri alese de Ion Dragoslav Cor. 0.55 plus 10 fil. porto.

I. *Russu-Sirianu: La Roma*, schiță din călătorie 2—

Dr. E. Babeș: *Diagnoza* 3—

A. Cosciuc: *Nutritia animalelor de casă* (op. premiat) 1.50

A. O. Maior: *Bibliot. copiilor*, vol. II. 1.60

» » » v. III și IV. 1—

Isidor Ieșan: *Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent* 1.50

Din valoroasele cărți ale regretatului canonic Dr. Augustin Bunea:

Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică cor. 1.—

Chestiuni din dreptul și istoria bis. române unite, partea I cor. 2.—

Posta Administrației.

Nic. Chicomban, *Jam Am* primit 6 cor. ca abonament pe Quart. II. 1910.

Elie Petruțiu, *Mercurea*. *Am* primit 2 cor. abonament pe Aprilie a. c.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Un candidat de avocat

— cu praxă bună, —

află aplicare imediat, în cancelaria avocatului Dr. Ioan Marghita, în Algyógy.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARĂ

1909

21 Martie.

ACTIV

123503647	88472213	Reserva metalică Aur	910.6787
1305389	35031434	Trate Aur	378.4000
55925799		Argint și diverse monete	
12217901		Portofoliu Român și Străin	
17440552		*) Impr. pe ef. publice	10146400
11999924		" " " în cont cor.	16947699
15296433		Efectele Capital. Social	
3177121		Efectele fondului de rezervă	
5972018		" " " amortizarea imob. și material	
704408		Imobili	
503356		Mobilier și Mașini de Imprimerie	
102669064		Cheltueli de Administrațiune	
—		Deposite libere	
29183218		" " & provisoriu	
20345508		Conturi de valori	
		Conturi diverse, Sold.	

400244337

PASIV

12000000		Capital	
26414884		Fond de rezervă	
3893778		Fondul amortizării imobilelor și material	
254351200		Bilete de Bancă în circulațiune	
—		Profituri și pierderi	
915411		Dobânzi și beneficii diverse	
102669064		Deposite de retras	
—		" " " & provisoriu	
—		Conturi diverse, sold	

400244337

Scomptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%.

1910

18 Martie 20 Martie.

129099627	128820787
1423959	1441317
72346671	74428838
26661278	27094099
11999924	11999924
14925995	14925995
3134621	3119621
5999808	5999808
710221	71220
405204	515512
107613810	105413160
—	—
43127659	41752863
—	—
417448776	416222144

12000000	12000000
28087792	28123532
4120826	4150806
261151060	261008820
—	—
815684	894474
107613810	105413160
—	—
3659604	4631052
417448776	416222144

Elekj járás főszolgabírájától.

776—1910. sz.

Pályázati Hirdetmény.

A medgyes-otlakai pusztán rendszeresített
községi szülésznői

állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: 240 korona évi fizetés és
a szabályrendeletileg megállapított látoga-
tási díjak.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy
oklevelükkel, születési és eddigi alkalmazásukról szóló, valamint a román nyelv tudását igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket hozzám *április hó 27. d. e. 12 óráig* adják be.

Elek, 1910. évi április hó 14-én.

Mládin Miklós,
főszolgabíró.

S'au ieftinit

cărării.

Care de acum își câștigă
sau abonează cărbuni și
cochs pentru iarnă, eco-
nomisește 25%!

100 Klgr. cochs de fa-
brică de gaz cor. 4-60.
100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Prusia
cor. 4-60.

100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Jil c. 4-
100 Klgr. cărbuni de
lemn fără praf cor. 6-
100 Klgr. de cărbuni
pentru fauri cor. 4-60.

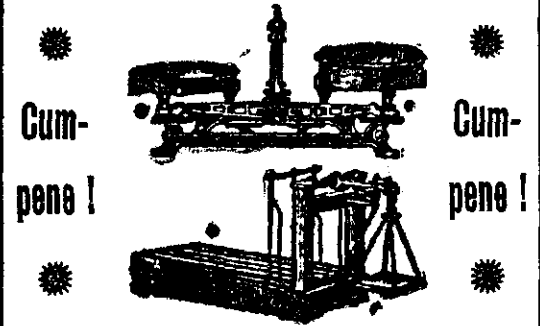
Róth József mare neguțător
de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru
trierat expediez cărbunii de Prusia de
calitate cea mai bună.

In atențiunea proprietarilor de cumpene!

Am onoare a face cunoscut on. public
că am deops cu succes bun repararea
și pregătirea cumpenelor la școala
industria și de metalurie din Arad și
asfel ca reparator calificat pentru re-
pararea cumpenelor primesc repararea
tor-felul de cumpene ș. a.
cumpene cu brațe egale, în forma

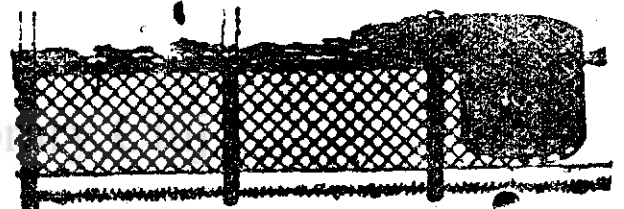
de pară, — zecimale, — centimale
și pentru trăsuri, precum și semnarea
punctuală a podurilor de 20, 10, 5, 2, 1
— și 1/2 kg și legalizarea lor. —

Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu d. simă:
LUDOVIC SIRBU lăcătar și mă-
jer diplomat,
D E V A, Laktanya-u: nr. 6.

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică
de împletituri de sîrmă, coarde de
oțel pentru paturi și site etc. în

Seghedin — Szeged, Kelemen-u. nr. 4.
Telefon Nr. 242. — Fond. în a. 1840.

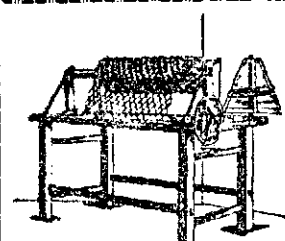
10 m. de sîrmă pentru gard
dela 30 fileri în sus.

Fabricatele mele în privința durabilității și a
execuțiunii bune concurează cu orice fabri-
cate de acest soi. — Serviciu conștiințos.
Prețurile mele sunt cele mai ieftine.

Cu prospecte și cu catalog

de prețuri servesc gratuit.

Să fim atenți la firmă!

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile,
comunele, singuraticii: singuri pot
face săparea cu instrumentele mele.

— Primul crător mijlocesc. —

Recomand și mașini pen-
tru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimit gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZIUT 30.

ELSMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐKÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENDŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1 1/2-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK HIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

NOXIN

cea mai
bună cremă
de-ghete

cu cheia
patentată

Se poate căpăta în toate prăvăliile mai bune

The „Noxin” Co.

Londra :

E. C. 57 Chiswell
Street.

Viena : XVIII/1

Willy Weingärtner
Semper Strasse 13
Telefon 22149.

Paris :

125 Rue Montmartre

Budapesta :

Brüder Hochsinger.

- Să nu se confunde cu alte firme! -

MOBILE

Recomand mobile pentru dormitoare sufragerii și saloane prima calitate, stil modern din cele mai preferite soiuri de lemn ca : cireș, jugastru, corn, mähăgoni și patisandru, deasemenea aranjament, cel mai nou model pentru anticameră, bucătării și personal.

Cu deosebită stimă :

Varga József tâmplar (măsar) exclusiv,
Arad, Kápolna-u. nr. 6b.

Magazin deschis nu am.

Serviciu prompt.

Prețuri ieftine.

Oltoi și vlăstare de vie!

Deja de acum mă angajez pentru expediție pentru toamna anului acesta sau pentru primăvara anului viitor.

Prin lărgirea stabilimentului meu sunt nevoit a opera în comun în asociere cu proprietarii de vie sau cu neguțătorii.

Correspondență în limbile : română, germană și ungurească. Adresa :

Alexandru Szűcs fiul, proprietar de vie
Bihardiöszeg.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni

din palatul de pe Andrásy-tér nr. 14, pe

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu cărbuni veritabili în ori-ce cantitate, transportați acasă și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin Telefon nr. 139 la firma :

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr. 2

(Cassa Kneffel).

Croitorie nouă engleză și franceză pentru femei. Arad, Szabadság-tér 17.

După absolvirea cursului în Drezda, pe baza experiențelor de mai mulți ani câștigate atât în străinătate, cât și în Budapesta, sub firma Wittenberger H. și Jaczkó József am deschis o

confecție pentru dame,

unde se pregătesc conform gusturilor celor mai rafinate cele mai elegante toalete engleze și franceze.

Pentru conv. ngere rugăm binevoitorul sprijin al onoratorilor dame.

Cu deosebită stimă :

Jaczkó József.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că pentru

atelierul meu de pălării pentru dame

au sosit pălăriile după fașonul cel mai nou de Paris și Viena.

On. Doamne sunt rugate a cerceta asortimentul meu bogat și a mă onora cu comande, asigurând de un serviciu prompt și prețuri ieftine.

Rogând din nou binevoitorul sprijin, sunt

Cu toată stima :

Lazar C.

atelier de pălării de dame

Arad, Andrásy-tér (palatul Minoritan).

Báró Kemény József. Fabrică de mașini „HUNGARIA” societate comandită Déva.

Pregătește și ține în depozit :

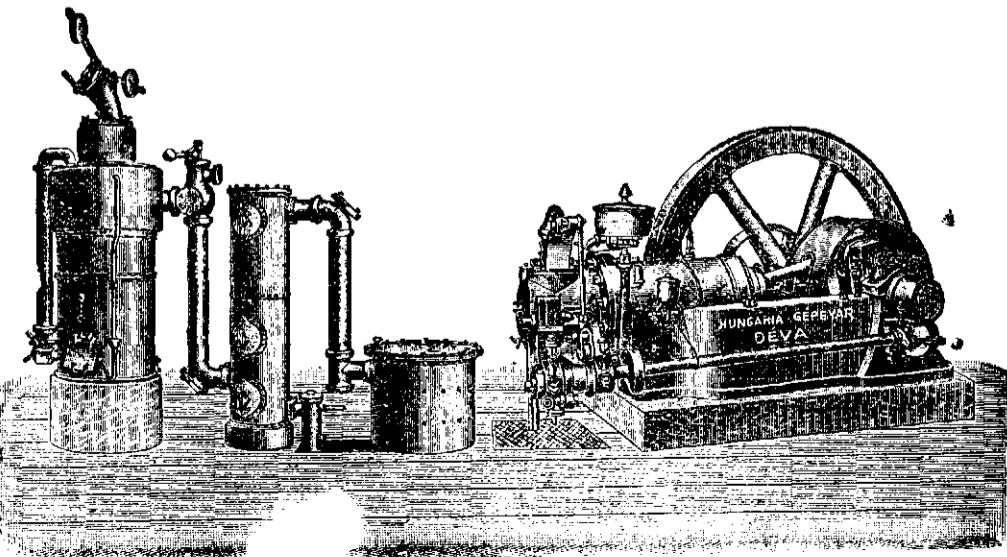
Tot-felul de mașini economice.

Garnituri de motoare cu benzină și ulei pentru trile-rat, în toată mărimea. Tot-felul de motoare stabile și mașini cu aburi de 1 cal putere și până la 500.

Planuirea de stabilimente pentru lumină electrică și pentru putere transpunătoare, instalarea castelelor și economiilor cu lumină electrică. Planuirea și construirea de mori pentru urluit, măcinat și cherestrăe. Apaducte și fântâni.

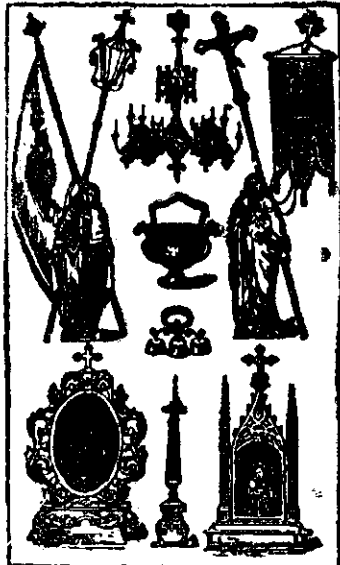
Recomandă fabrica sa aranjată modern cu deosebire pentru repararea a tot-felul de mașini economice și a altor mașini și automobile. — Specialități : instalarea de camere răcoritoare, stabilimente pentru fabricarea de ghiață, lăptării și fabrică de cașuri și repararea canelilor.

Stațiunile de automobile.

**Cea mai mare și mai ieftină
firmă de grădinărit din țară.**

200.000 bucăți de ulțoi de viie
200.000 bucăți riparia, 100.000 bucăți
pomi frumoși cu coroană, 200.000
bucăți trandafiri nobili, 100.000 buc.
arbori de lux și cireși de lux se pot
căpăta cu un preț fabulos de ieftin.
CATALOG de specii și prețuri se
trimite gratuit și porto franco, firma:
Váradvelencei műkertészeti
és rozsatelep Nagyváradon.

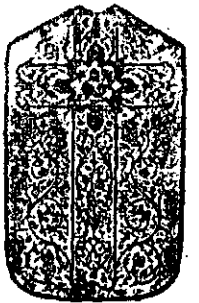

Dipl. de onoare Lovrin 1902. Medalia de aur Timișoara 1891.
SZUBOTHA SANDOR
pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericesti.
Intemeiat la 1883. Telefon pentru comit. și oraș 498.
Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE
In colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a pro-
prietarilor cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru
biserică capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue
- sau altfel de ajusturi bisericesti -
tot astfel marele său asortiment pentru materiale
— necesare la formarea ajustărilor bisericesti. —
Pentru liferările mele iau răspunderea.
— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Să ne ferim de molii!!

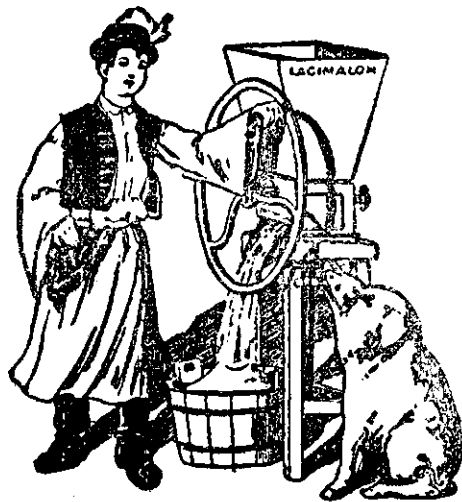
In institutul de asigurare contra
molilor din Oradea-mare a lui

Dozsa János

blănar

Nagyvárad, Passage Sass
— în fața teatrului «Urania».

Se îngrijesc pe lângă prețuri con-
venabile, blane pentru femei
și bărbați și blane de călătorie,
covoare, boale și manșoane.
Magazin asigurat contra focului.

— — Cel mai bun remediu contra — —

boalei porcilor și vitelor

e păsatul proaspăt. Pentru acest scop reco-
mandăm cea mai nouă mașină a noastră pat.

„LACI” numai
20 cor.

Macină porumb și orice cereale, mare
și mărunt. Se învârtă ușor, petrece mult și
e foarte trainică. Pe cias macină 20 de
— — kilograme. — Se află la: — —

FRAȚII BURZA marchitani și ne-
gustori de mașini
ARAD. Telefon 604.

Nou! Nou!
Atelier de frizerie.
Am onoare a aduce la
cunoștința onor. public că
mi-am deschis un atelier
de frizerie, aranjat cerin-
țelor celor mai moderne, în
Arad, Luther Márton-tér
Nr. 1. (Casa Dr. Ioan Suci).
Rugând binevoitorul sprijin
al on. public sunt
Cu deosebită stimă:
FOGARASSY PÉTER
friseur.
Primesc vopsirea părului,
cu prețuri ieftine.

Prospect de prețuri
pentru produsele de primăvară a „asocia-
țiunii pantofarilor din Arad”.
Botine pentru femei:
Pantofi din păsă fl. 1.50
Pantofi de piele de vacs dela . . . 2.— în sus
Botine „Regate” 2.80
„chevreux” 4.50
„vacs cu șiret dela” 3.60
„chevreux cu șiret” 5.50
„de vacs cu nasturi” 4.80
„chevreux dela” 6.50
Botine pentru bărbați:
Cu țug simplu, piele de vacs fl. 3.30
și fețe 4.—
Bergsteiger din piele cu lustru . . . 4.80 în sus
Cu țug simple ușoare ca un
țug pentru bolnavi dela 5.—
Bergsteiger de chevreux 6.50
Cu țug piele de box 5.80
Bergsteiger piele de box 6.20
„chevreux bună dela” 7.80
Pantofi de chevreux 5.—
Ținem în depozit tofelul de ghetă pen-
tru copii. La comanda din provincie să
se descrie urma piciorului pe o hârtie.
Comanda contra ramb. necorespunzând
și înapoiate în curs de 8 zile se schimbă.

— — Picturi academice decorative proprii. — —
Adolf Gündisch
văpsitor de chenare și auritor în
Saggasse 28. Sibiu-Nagyszeben. Bachgasse 8.
Se recomandă pentru văpsirea a orice fel de firme
atât din lemn, tinichea sau pânză, cât și cele mai
frumoase firme de sticlă, deasemenea primește
renovarea și colorarea radicală a iconostasurilor,
stranelor, tribunelor etc. marmorarea sau aurirea lor
cu culori de aur veritabile, cari își păstrează fața.
De-aseemenea se primește pe lângă prețuri culante,
— — restaurarea artistică a tablourilor vechi. — —
Comandele din provincie se efectuează prompt și conștiințios.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

Au sosit toate noutățile de primăvară:

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.
DELINURI.
ȘALURI.
ROCHII de desupt.

CIORAPI
mai iefteni ca ori-unde
CONFEȚIUNI
pentru femei și fete.
ALBITURI.

PÂNZE.
BRODERII.
DANTELE.
ȘINOARE etc. etc.
TRUSOURI.

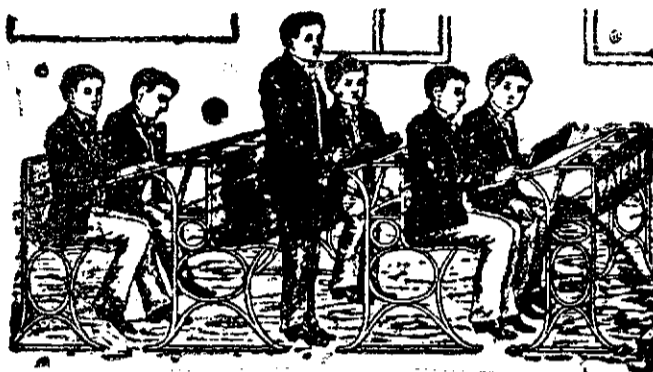
ADJUSTĂRI
(DECORAȚII)
pentru haine.
Rog să binevoiti a privi
vitrinele mele.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru pietrar.
Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:
Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.
Filiale: Déva, Nagyvárad.

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
și cele mai practice
bănci igienice de școală
și mobilarea locuințelor, hotelor, spitalelor și

a școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Mi-am deschis

prăvălie de coloniale și
delicatese,
aranjată și asortată de un nou
stil modern în

Arad, piața Libertății
(Szabadség-tér.) Palatul Nádasdy.

Depozit permanent în: Șunci de praga, pește, sardele și conserve. Cărnuri, mezeluri, tot felul de unt și brânzeturi, șampanie, vinuri și coniacuri franceze și ungurești, ape minerale și medicale proaspete. Ceai rusesc, cafea și rom de Jamaica, fructe sudice și zarzavaturi, delicatose din țară și străinătate. Serviciu culant, solid și grabnic.

Cu deosebită stimă:

Hoffmann Ottó.

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba.

în

Nagyvárad

Sas-utca Nr. 7.